

## DEZBATERI PARLAMENTARE

### Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a IV-a ORDINARĂ – FEBRUARIE 2011

Ședința din ziua de 17 februarie 2011

(STENOGRAMA)

#### SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.13 din 3 ianuarie 2012 pentru aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2012–2013 de implementare a Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011 – 2015.
3. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2404 din 1 noiembrie 2011 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială.
4. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2764 din 14 decembrie 2011 pentru modificarea Legii nr.1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (*art.7, 33*).
5. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 99 din 16 ianuarie 2012 cu privire la modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova.
6. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2187 din 7 ianuarie 2011 pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul parțial privind Cardul de Tineret în scopul promovării și facilitării mobilității tinerilor în Europa.
7. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 302 din 14 februarie 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003 (*art.29, 33, 35 ș.a.*).
8. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.317 din 15 februarie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind organizarea judecătorească – art.15, 41, 42 ș.a.; Legea cu privire la statutul judecătorului – art.6, 20, 28 ș.a.*).
9. Dezbateră în primă lectură a proiectului de Lege nr.2387 din 31 octombrie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind produsele alimentare – art.2, 15; Codul contravențional – art.79<sup>1</sup>, 400*). Amînarea, pentru o ședința ulterioară, din lipsă de cvorum, a votării proiectului de Lege nr. 2387.

*Ședința începe la ora 10.09.*

*Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici, vicepreședinte al Parlamentului.*

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră, pentru a începe ședința plenului Parlamentului.

**Domnul Maxim Ganaciuc** – *secretar general adjunct al Parlamentului, șeful Direcției documentare parlamentară:*

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 58 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Butmalai Ion, Hadârcă Ion – din motive de sănătate; Candu Andrian. De asemenea, nu și-au înregistrat prezența deputații din Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Ședința este deliberativă. Rog să onorăm Drapelul Țării. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Mulțumesc.

Începem examinarea subiectelor incluse pe ordinea de zi a ședinței de astăzi a plenului Parlamentului. Proiectul de Hotărîre nr. 13 pentru aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2012 – 2013 de implementare a Strategiei naționale anticorupție pentru perioada 2011 – 2015. Guvernul.

**Domnul Viorel Chetraru** – *Director al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției:*

Onorat Parlament,

Doamnelor și domnilor deputați,

Propun atenției dumneavoastră proiectul de Hotărîre a Parlamentului cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2012–2013 privind implementarea Strategiei naționale anticorupție pentru perioada 2011–2015.

Conform prevederilor Strategiei, Planul de acțiuni reprezintă instrumentul de bază privind implementarea acesteia, Strategia fiind aprobată la 21 iulie 2011 și intrînd la vigoare în 7 octombrie 2011.

La elaborarea proiectului Planului, pe care îl prezint, accentul a fost pus pe racordarea legislației naționale la standardele internaționale în domeniu, îmbunătățirii serviciilor publice și stimularea încrederii și participării publicului în lupta cu corupția. În plan se regăsesc măsuri de implementare a recomandărilor

GRECO, făcute țării noastre în ciclul trei de evaluare, precum și ține de realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană.

Proiectul Planului cuprinde patru capitole, care corespund structurii Strategiei naționale anticorupție, și anume: componenta de cercetare, legislativă, instituțională, educațională și de comunicare publică. În total, în cadrul proiectului prezentat sînt incluse 63 de activități, dintre care 14 cu caracter permanent, iar 49 cu termen concret de realizare.

Corespunzător fiecărei acțiuni sînt nominalizați responsabili de realizarea acestora, indicatorii de progres și rezultatul pe care îl așteptăm. Monitorizarea realizării Planului va fi efectuată în trei nivele: liniar – de către conducătorii instituțiilor centrale și locale; mediu – de către grupul de monitorizare și Secretariatul acestuia; superior – de către comisia parlamentară de profil.

Raportarea realizărilor, pe care urmează să le avem, sînt trimestriale și anuale, cu informarea Guvernului și Parlamentului, precum și cu prezentarea spre dezbateri publice în cadrul conferințelor anuale anticorupție. Costurile acțiunilor incluse în Plan, se vor încadra în alocațiile pentru anii 2012 – 2013, destinate autorităților publice, finanțate de la bugetul de stat și bugetele locale. Totodată, la acestea se va adăuga și asistența externă de care vor beneficia autoritățile centrale și locale pentru implementarea unor proiecte concrete.

În procesul elaborării am fost într-un proces continuu de dialog cu autoritățile statului, cu reprezentanții societății civile și cu ceilalți actori interesați în adoptarea și realizarea acestui Plan. Un șir de prevederi au fost incluse cu caracter de noutate în cadrul discuțiilor pe care le-am avut în cadrul comisiilor parlamentare.

Proiectul Planului a fost plasat spre consultare cu publicul pe pagina web oficială a instituției, coordonat cu membrii grupului de monitorizare, discutat și completat cu propuneri din partea societății civile, desemnat în cadrul Conferinței naționale anticorupție, desfășurate la 12 decembrie anul 2011 și expus avizării conform normelor stabilite.

Realizarea acestui document de politici urmărește atingerea obiectivelor stipulate în Strategia națională anticorupție prin conjugarea eforturilor politice și juridice, precum și ale societății civile în lupta contra corupției.

Din aceste considerente, stimați domni deputați, rog să susțineți și să adoptați acest proiect.

Vă mulțumesc și sînt gata să răspund la întrebările Domniilor voastre.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Întrebări?

Microfonul nr.4.

**Domnul Mihai Godea:**

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule director,

Noi am dezbătut în comisie Planul pe care l-ați prezentat. Am avut mai multe obiecții, am făcut amendamente, din câte înțeleg, comisia a luat în considerare amendamentele. Întrebarea mea este: acoperirea financiară a acestui Plan. Ieri, am mai adoptat un Plan privind reforma justiției și am înțeles că reformele sînt costisitoare. Întrebarea este: de unde vor fi acoperite cheltuielile?

Și a doua întrebare, care nu ține neapărat de subiect, dar cred că este un subiect de interes public: cu Strategia de reformă a Centrului cum mai merge? Succint, dacă o să puteți să ne informați.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Vă mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Costurile pentru implementarea obiectivelor stipulate în Strategie și a măsurilor indicate în Plan, într-adevăr, sînt impunătoare, ele necesită sume importante, care pentru autorități au fost prevăzute în bugetele aprobate pentru acest an, atît în bugetele locale, cît și în bugetele autorităților centrale, instituțiilor din autoritățile centrale. Dar, totodată, o mare parte din activitățile pe care le-am inclus în acest plan urmează să fie finanțate din proiecte susținute din afară.

Vreau să vă informez că, preventiv, noi deja am lansat un șir de negocieri cu partenerii noștri de finanțare. Pentru activități impunătoare ce țin de securitatea internă, ce țin de eficientizarea proceselor de integritate în autoritățile responsabile de asigurarea ordinii de drept avem deja prevăzute proiecte concrete de finanțare. Totodată, cu siguranță, noi sperăm că, pentru anul 2013, la nivelul autorităților centrale, din bugetul de stat vor fi prevăzute sume mai importante, mai mari decît le avem pentru moment.

În ceea ce ține întrebarea a doua, de reforma instituției pe care o reprezintă. Pentru moment, proiectul Strategiei se află în Guvern, urmînd ca el să fie discutat, dezbătut în cadrul ședințelor viitoare și sperăm, într-un timp foarte scurt, proiectul Strategiei să ajungă în Parlament, ca el să fie dezbătut în cadrul comisiilor și, ulterior, în ședința în plen.

**Domnul Mihai Godea:**

Vă mulțumesc.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Alte întrebări?

Microfonul nr.4.

**Domnul Iurie Chiorescu – Frațiunea PLDM:**

Domnule director, domnule Chetaru,

Aș dori să-mi răspundeți la aspectul financiar. Anterior, dumneavoastră ați vorbit așa, cam evaziv, ceea ce nu-i prea specific Centrului, dumneavoastră ar trebui să operați cu costuri concrete: un milion, două, trei, un leu, doi, trei.

De exemplu, în nota explicativă, dumneavoastră, la costuri aferente, menționați: se vor încadra în alocații pentru anul 2012 – 2013, destinate autorităților publice, finanțate de la bugetul de stat și bugetele locale. Cît dumneavoastră doriți sau cît dumneavoastră ați solicita pentru a implementa reforma respectivă?

**Domnul Viorel Chetaru:**

În proiectul bugetului Centrului instituției, pe care l-am discutat în cadrul anterior și care a fost aprobat, noi am prevăzut pentru implementarea concretă a acestui plan 25 la sută din bugetul concret al instituției pe care o reprezintă.

Totodată, la nivelul autorităților locale, noi nu avem concret prevăzute sume. Pentru aceste măsuri, dacă să le luăm punct cu punct, atunci cînd vorbim despre măsurile de securitate internă în instituție, dar, totodată, există activități care sînt deja finanțate, care urmăresc eficientizarea proceselor, de transparentizare a proceselor din cadrul acestor autorități, crearea ghișeelor unice, măsurile care au fost destinate apropierea serviciilor pentru cetățeni, iată, aceste măsuri și sînt finanțate din bugetele locale care deja au fost aprobate. În rest, măsurile care au un caracter mai concret, mai larg, ele vor fi sprijinite din finanțările pe care le vom atrage de la partenerii noștri.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Dar, încă o dată, domnule director, ce înseamnă cheltuieli aferente? Dumneavoastră, în nota explicativă, dumneavoastră ați expus cheltuieli aferente, a, costuri aferente.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Da.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Ce înseamnă costuri aferente?

**Domnul Viorel Chetaru:**

Toate activitățile care țin de implementarea unei acțiuni concrete, începînd cu costuri logistice, începînd cu costuri salariale pentru experții care vor fi atrași în procesul de analiză, în procesul de radiografiere a situației, dacă doriți, pentru moment și elaborarea recomandărilor care urmează să fie implementate – acestea înseamnă cheltuieli aferente. Cheltuieli de asistență în vederea identificării unor soluții viabile.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Domnule director,

Încă o dată reiterez întrebarea mea, nu este specific îndeosebi pentru instituția dumneavoastră care o reprezentați să răspundeți evaziv. Dumneavoastră aveți concret... dumneavoastră puteți să spuneți concret ce înseamnă costuri aferente? Câți bani? Concret să răspundeți, să descifrați.

**Domnul Viorel Chetaru:**

V-am răspuns.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Nici aproximativ.

**Domnul Viorel Chetaru:**

25 la sută din bugetul instituției este destinat pentru realizarea Planului pe care îl prezint.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Dar câți bani este instituția ...

**Domnul Viorel Chetaru:**

În jur de 15 milioane de lei noi sperăm să le delegăm pentru realizarea prevederilor acestui Plan. Dacă doriți în cifră concretă.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.4.

**Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:**

Domnule director,

Am două întrebări. Prim întrebare. La componenta 1, acțiunea a doua, se spune că se dorește efectuarea și publicarea sondajelor pentru cercetarea percepției și răspîndirii fenomenului corupției. În primul rînd, nu este clar raportul dintre termenul de realizare permanent și indicatorii de progres, numărul de sondaje realizate. Poate, totuși, este cazul de a specifica la termenul de realizare o periodicitate: trimestrial, de două ori pe an ori o dată ... sau anual.

Și, de asemenea, indicatorii de progres nu pot fi numărul de sondaje, ci percepția tot mai corectă a fenomenului și diminuarea cazurilor de corupție. Poate de reformulat acești indicatori, cum credeți dumneavoastră?

**Domnul Viorel Chetaru:**

Stimate domnule deputat,

Măsura specificată are sarcina de a ne sprijini pe noi în vederea elaborării acțiunilor concrete pentru perioada viitoare, ca să cunoaștem cum stau lucrurile într-o instituție sau alta, într-un domeniu sau altul, pentru a putea identifica și a ne stabili prioritățile unde, în primul rînd, trebuie să intervenim.

Pentru moment, noi nu avem posibilitatea să planificăm bugetarea acestor acțiuni, avînd în vedere că urmează să le negociem cu partenerii noștri externi și avînd în vedere faptul că în aceste activități vor fi implicați și partenerii noștri din societatea civilă. De aceea, această activitate și urmează să fie cu caracter permanent, avînd în vedere caracterul nedeterminant al posibilităților noastre viitoare, pe care încă nu putem să le cunoaștem exact care vor fi ele.

Totodată, ele trebuie să fie în continuare permanente, fiindcă situația evoluează de la o instituție la alta, avînd în vedere care vor fi efectele pe activitățile care sînt deja în proces de execuție la nivelul anumitor instituții. Fiindcă, dacă e să vorbim despre instituții concrete, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Serviciul Vamal sînt instituții în proces de reformă. Noi sperăm că reforma deja va da unele rezultate. Care vor fi aceste rezultate urmează să le stabilim periodic pe parcursul anului prin acele sondaje, dacă doriți, care trebuie și sîntem obligați să le facem și trimestrial, și la finele semestrului, și la finele anului ca să vedem care este efectul activităților pe care deja autoritățile le-a întreprins. De aceea, ele și sînt permanente.

**Domnul Tudor Deliu:**

Eu să fiu înțeles corect, eu nu sînt împotriva acestei acțiuni, dar încă o dată zic: permanent asta poate să însemne niciodată. Ce înseamnă permanent? De regulă, atunci cînd nu vrem concret să scriem cînd facem, scriem permanent. Că am făcut azi sau că am făcut mâine, sau că o să facem poimîine nu e clar.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Eu sînt de acord cu dumneavoastră.

**Domnul Tudor Deliu:**

Și niciodată nu poate fi indicatorul de progres numărul de sondaje. Indicatorul de progres al unui sondaj trebuie să fie rezultatul, adică ceea ce am zis eu anterior, deci se referă nemijlocit la percepția și corupție de către cetățeni, și nu numărul de sondaje. Permanent. Într-o lună am făcut permanent și am făcut 10 sondaje. 10 sondaje oare este indicator de progres?

**Domnul Viorel Chetaru:**

Sînt de acord cu dumneavoastră.

**Domnul Tudor Deliu:**

Nicidecum nu poate fi.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Sînt de acord cu dumneavoastră. Caracterul permanent noi sîntem gata să-l substituim prin ...

**Domnul Tudor Deliu:**

Și numărul de sondaje acela ...

**Domnul Viorel Chetaru:**

... noțiunea trimestrial sau semestrial.

**Domnul Tudor Deliu:**

La indicatorii de progres trebuie să fie rezultatul acestor sondaje și nu numărul de sondaje care a fost efectuat.

Și încă la componenta 5, acțiunea 23, se spune că: va fi elaborat proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la realizarea achizițiilor publice prin licitație electronică.

Părerea mea este că aici ar trebui să fie inclus și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor. Deoarece, cred eu, el este cel mai specializat în acest domeniu și nu doar acele instituții care le-ați inclus dumneavoastră. Cred că antrenarea și a acestui minister va facilita anume efectuarea sau pregătirea acestei hotărâri de Guvern.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Stimate domnule deputat,

Vă raportează că, inițial, a fost inclus Ministerul Tehnologiei Informației. În cadrul dezbaterilor în comisii s-a insistat pe responsabilitatea Ministerului Finanțelor.

**Domnul Tudor Deliu:**

Păi, dar cine este astăzi ministerul cel mai specializat în elaborarea licitațiilor electronice?

**Domnul Viorel Chetaru:**

Noi susținem ideea păstrării noțiunii responsabilității și pentru ministerul pe care l-ați stipulat dumneavoastră.

**Domnul Tudor Deliu:**

Bine. Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.3.

**Domnul Igor Corman – Frațiunea PDM:**

Mulțumesc.

Domnule director general,

După cum arată experiența multor țări, de fapt, cea mai eficientă metodă de combatere a corupției este creșterea salariilor funcționarilor și nu organizarea conferințelor, seminarelor, a sondajelor ș.a.m.d.

Vreau să vă întreb: în ce măsură este luat în considerație acest aspect important în elaborarea Strategiei de combatere a corupției, pe care dumneavoastră ulterior intenționați să o prezentați și aici, în Parlament?

**Domnul Viorel Chetaru:**

Vreau să vă informez că, de rînd cu aspectul ridicării salariilor, care este unul important și la care noi ne-am referit, și el este inclus ca obiectiv pentru autorități atunci cînd vorbim despre stabilirea priorităților pentru perioadele viitoare, noi am insistat și pe includerea noțiunii „de consolidare a capacităților de integritate a celor care sînt în serviciul public.” Și sperăm foarte mult ca aceste două noțiuni, care vor fi promovate în paralel, vor da rezultat scontat. Această activitate este stabilită ca prioritate, după cum ați observat și dumneavoastră. Și este adevărat că, la nivelul fiecărei autorități, acest obiectiv este inclus în planul său de activități.

**Domnul Igor Corman:**

Mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.5.

**Domnul Vladimir Saharneau – Frațiunea PL:**

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule director,

Eu înțeleg că acest Plan este unul romantic în condiția în care Republica Moldova se află și sîntem nevoiți să recunoaștem, datorită guvernărilor pe care le-am avut zece ani, noi am devenit cea mai coruptă țară și de aici ni se extrage toată sărăcia și toată nevoia pe care o avem.

Pe lîngă activitățile planificate în acest Plan, dacă aveți în vedere și niște activități aferente care țin de educarea personalului a însăși acestei instituții? Fiindcă în societate există foarte multe bănuieli și multe sunt, pe bună dreptate, adevărate, că personalul are cele mai scumpe mașini, are palate, construiește case cu nemăsurata. Dacă în interiorul instituției aveți în vedere să lucrați, ca să eliminați aceste suspiciuni și să avem, într-adevăr, o instituție care are credibilitatea de a executa un asemenea Plan.

Vă mulțumesc.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Vă mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Vreau să vă informez că cei din Centru nu sînt extratereștri, ei sînt oameni care reprezintă societatea noastră și, în mare parte reprezintă, cam tot ce se întîmplă la nivelul fiecărei autorități. Ei cu nimic nu se deosebesc de acei care sînt angajați la nivelul altor autorități fie centrale sau locale, activează în baza Constituției, în baza regulamentelor și instrucțiunilor interne și a legilor care sînt cadrul normativ valabil pentru toți funcționarii publici.

În ceea ce ține de sporirea măsurilor de educare a efectivului. Cea mai bună educație este crearea condițiilor ca abuzurile să nu aibă loc, transparentizarea instituției, un cadru normativ care să permită nedeierea de la legalitate în

activitate și în acțiuni. Iar monitorizarea permanentă a instituției, a angajaților, a colaboratorilor prin mecanisme valabile pentru toți funcționarii publici de control al veniturilor, de control al cheltuielilor, de control al proprietăților pe care aceștia le au și asupra cărora noi insistăm foarte mult, va spori mult în sporirea eficienței și în sporirea sprijinului public pentru asemenea instituții publice.

De aceea, noi și ne-am referit că insistăm foarte mult asupra instituirii și fortificării mecanismului de integritate pentru funcționarii publici, inclusiv pentru acei care sînt implicați în procesul de asigurare a ordinii de drept, în procesul de justiție, în mod special.

Aceste obiective, aceste prevederi sînt stabilite ca priorități de bază în strategia de reformă a instituției pe care urmează să o reformăm, să vă o prezentăm pentru perioada viitoare. Aceste obiective sînt stabilite ca priorități și în cadrul strategiei de reformă a altor autorități centrale, specializate din domeniu, cei din justiție, cei din Procuratură, cei din Ministerul Afacerilor Interne și a altor autorități centrale specializate.

Și noi sperăm foarte mult ca, odată cu crearea acestor mecanisme de control, crearea acestor mecanisme de integritate și fortificare a acestora noi vom avea create instituții, într-adevăr, în care cetățenii să aibă încredere și care să fie bazate pe un sprijin public larg.

**Domnul Vladimir Saharneau:**

Dacă cele spuse de dumneavoastră, îmi permiteți să vă întreb, au și un suport practic? Dacă pînă acum s-au efectuat careva verificări, ați ajuns la careva concluzii, pe cineva ați depistat, pe cineva ați eliminat? Eu știu, fiindcă acestea sînt vorbe goale pînă acum.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Dacă nu aș crede în ele, eu nu aș fi aici și ar trebui să mă trimiteti acasă.

**Domnul Vladimir Saharneau:**

Vedeți, alegeți dumneavoastră.

**Domnul Marian Lupu:**

Fiind în fața noastră, colegul a ales.

Microfonul nr. 3.

**Domnul Igor Dodon:**

Vă mulțumesc.

Domnule director,

De obicei, cînd se prezintă un plan de acțiuni de implementare a unei strategii, trebuie să fie careva indicatori de performanță cantitativi sau calitativi. Adică ce vrem sau unde vrem să ajungem, implementînd acest plan de acțiuni?

De aici am două întrebări. Prima întrebare: care sînt indicatorii de percepție a corupției la această etapă pe intern și clasificarea sau, în clasamentul internațional, unde se află Moldova? Trebuie să cunoașteți aceste date. Și la

implementarea acestui plan de acțiuni: unde dorim să ajungem în opinia dumneavoastră?

**Domnul Viorel Chetragu:**

Vă mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Obiectivul de bază, pe care îl urmărim, este transformarea corupției dintr-o activitate nepericuloasă și profitoare într-o activitate foarte periculoasă și neprofitoare, în primul rând, prin excluderea corupției din viața cotidiană a acestei țări, a Republicii Moldova.

Având în vedere locul unde ne aflăm noi pentru moment, vreau să vă raportez că, conform ultimelor publicații făcute de către importante instituții, recunoscute în domeniu, sub aspectul percepției fenomenului corupției la nivel internațional, noi deja de patru ani ne aflăm sub același indicator 2 și 9.

Noi sperăm foarte mult ca acest indicator să crească, cel puțin cu 5 puncte procentuale pentru ultimul an, ca să ne permită nouă o avansare cu cel puțin 15 – 20 poziții în clasamentul mondial anticorupție. Fiindcă pentru moment noi sîntem pe poziția 97, dacă nu mă greșesc.

**Domnul Igor Dodon:**

În ultimii doi ani, am crescut sau am scăzut în acest clasament?

**Domnul Viorel Chetragu:**

Ultimii doi ani avem același. Ultima publicație care a fost prezentată pentru ultimii doi ani este aceeași: 2 și 9.

**Domnul Igor Dodon:**

Nu, nu, în clasamentul internațional. Știți la ce mă refer.

**Domnul Viorel Chetragu:**

2 și 9.

**Domnul Igor Dodon:**

Situația s-a înrăutățit în ultimii doi ani. Și lucrul acesta arată clasamentul internațional referitor la plasarea Republicii Moldova în ceea ce ține de percepția corupției.

**Domnul Viorel Chetragu:**

Percepția corupției este la 2 și 9. M-am devansat, dacă este pe poziția... am devansat cu trei poziții de la 90 și 101, la 98, dacă nu mă greșesc.

**Domnul Igor Dodon:**

Și unde vrem să ajungem de la 97?

**Domnul Viorel Chetragu:**

Cel puțin cu 15 poziții.

**Domnul Igor Dodon:**

Adică undeva la 60, 70, da? Sau la 80?

**Domnul Viorel Chetragu:**

Cel puțin așa.

**Domnul Igor Dodon:**

În trei ani?

**Domnul Viorel Chetragu:**

În trei ani.

**Domnul Igor Dodon:**

Adică, pentru a ajunge în primii 10 sau în primii 15, avem nevoie de câți ani? Dacă mergem conform cu aceiași pași cu care propuneți dumneavoastră? Nu, întrebarea este logică, stimați colegi, pentru că sîntem în clasament pe cele mai rele poziții și ne punem un plan de acțiuni, care în 30 – 40 de ani ar putea să ne plaseze în primele 20 – 25 de țări. Aceasta este întrebarea. Și știu că nu aveți răspuns la ea, însă este o întrebare pentru și pentru colegii din majoritatea parlamentară. Ar trebui să ne pună pe gînduri.

Mersi.

**Domnul Viorel Chetragu:**

Este o întrebare pentru toată lumea, domnule deputat. Pentru toți cetățenii Republicii Moldova.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, microfonul nr. 4.

**Doamna Maria Ciobanu – Frațiunea PLDM:**

Domnule director,

Întrebarea mea ține de formularea acțiunii cu nr. 29, elaborarea proiectului de hotărîre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cooperarea dintre asociațiile părintești și instituțiile de învățămînt. Nu este clar de ce este necesară o hotărîre de Guvern în acest caz, doar este vorba despre instituții de învățămînt și despre o asociație obștească.

Două persoane juridice distincte, care au dreptul de a negocia, încheia și dezvolta parteneriate la propria lor dorință. Și în dependență de specificul activității acestor două instituții. Dacă acest Regulament se face doar pentru a specifica exact domeniile, care pot fi finanțate de aceste asociații sau doar pentru a specifica sumele, care pot fi donate de părinți, atunci ajungem pe un teren, în viziunea mea, de reglementare excesivă a sectorului.

**Domnul Viorel Chetragu:**

Stimată doamnă deputat,

Această propunere a parvenit din partea Ministerului Educației și a fost o consecință a ultimelor discuții și a analizei situației în domeniu. Cunoașteți cât de controversate au fost acele discuții pe marginea sumelor colectate prin intermediul asociațiilor părintești.

Și Ministerul Educației a dorit, prin această reglementare, să facă ordine, să aducă puțină ordine și claritate, stabilind care sînt limitele de intervenție a comitetelor părintești, atunci cînd vorbim despre colectarea sumelor bănești, și care este cadrul care stabilește care sînt aceste limite și în ce condiții ele pot fi făcute.

De aceea, și noi am susținut această inițiativă a Ministerului Educației. Și considerăm că va fi mai multă ordine în domeniu, iar abuzurile comise, spre regret, prin intermediul acestor entități, vor fi excluse.

**Doamna Maria Ciobanu:**

Nu cred, domnule director, că trebuie plafonat. Dacă dorește să facă o donație, instituțiile de învățămînt, practic, ani buni s-au menținut datorită acestor asociații, credeți-mă, obștești.

**Domnul Viorel Chetragu:**

Noi sîntem gata, în comun cu Ministerul Educației, să discutăm pe acest segment și să îmbunătățim cu mult prevederile incluse, iar, în final, atunci cînd va fi prezentat acest Regulament în Guvern, să se țină cont de toate aceste obiecții, propuneri care vor parveni.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 5.

**Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:**

Antevorbitorul de la microfonul nr. 3 avea o întrebare vizavi de performanțele Republicii Moldova în acest domeniu, comparînd cu țările, care se află în... sau au întîietate, au performanțe adevărate în acest domeniu, vreau să-i spun distinsului domn că aceste țări au cîte 200 de ani experiență democratică, instituții, pluripartitism, iar noi am fost ocupați în ultimii 200 de ani, iar în ultimii 70 de ani am fost sub ocupație sovietică, comunism.

Iar acolo unde a fost comunism, și dumneavoastră trebuie să cunoașteți din interior acest lucru, nu poate fi vorba despre... Bine, este comunism, eu știu de ce zic, nu poate fi vorba despre o țară fără corupție. Și dacă o să vedeți țările care sînt în clasament în apropierea Republicii Moldova, toate au avut comunism, domnule Dodon. Și dumneavoastră știți acest lucru.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 5.

**Domnul Mihai Ghimpu – Frațiunea PL:**

Domnule director,

Corupția a apărut atunci când pe pământ a apărut al doilea om. Unul lucra cu capul și altul cu banul. Și n-o să dispară cât există omul, că așa este dată natura omului de la Dumnezeu: unul hoț și altul cinstit. Dar am o întrebare, dumneavoastră aveți ceva informație privitor la Curtea Constituțională? Au intrat fluturi sau nu au intrat fluturi la Curtea Constituțională, înainte de hotărîrea care a anulat Legea cu privire instanțele economice sau ei comunică pe Internet? Cum dumneavoastră credeți?

**Domnul Viorel Chetragu:**

Stimate domnule deputat,

Nu sînt pregătit în plen să vă dau răspuns la această întrebare.

**Domnul Mihai Ghimpu:**

Vă rog să-mi dați răspuns în scris.

Mulțumesc.

**Domnul Viorel Chetragu:**

Am înțeles.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 3.

**Domnul Igor Dodon:**

Da, eu mulțumesc că distinsului coleg de la microfonul nr. 5, antevorbitorul înainte de domnul președinte al Frațiunii Liberale. Vreau să-i spun că nu este vorba de regimuri, pentru că corupția depinde de oameni. Și dacă dorim, stimate coleg, să depășim această problemă, ar fi bine cu toții să punem umărul. Și nu vorbim acum de cine a fost și cine este, problema este că ultimii un an jumătate, doi, într-adevăr, situația s-a înrăutățit și lucrul acesta îl arată clasamentele internaționale. Însă ultimii un an - doi alții au fost la guvernare aici. Eu vă mulțumesc. Și cred că ar fi bine să încheiem discuțiile aici sau...

**Domnul Marian Lupu:**

Sau? Microfonul nr. 5.

**Domnul Mihai Ghimpu:**

Aș putea să fiu de acord, numai că comuniștii nu sînt oameni, dar sînt oportuniști, aici este problema. Gata, așează-te.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, într-adevăr, referință nu a fost făcută. (*Rîde.*)

Microfonul nr. 3.

**Domnul Igor Dodon:**

În timp ce stimatul coleg, care s-a întors în sală după ziua de ieri, a spus: comuniști și nu altă formațiune, n-o să vin nici cu un mesaj de răspuns.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Bravo. Mulțumesc, stimați colegi.

A doua ieșire.

Stimate coleg.

Microfonul nr. 5.

**Domnul Vladimir Saharneau:**

Mulțumesc.

Trebuie să-l completez pe distinsul deputat că există și corupție instituționalizată. Așa precum a fost opt ani regimul comunist Voronin, extremist ș.a.m.d. Cel cu care vrea să ne asemuiască distinsul deputat, după niște declarații făcute ieri anapoda cu totul.

Am vrut să i-au cuvântul de la tribună, dar trebuie să aduc o remarcă scurtă. Vedeți, și Centrul pentru Combaterea Corupției trebuie ajutat. Nu în zadar am pus întrebarea la început: ce face aferent Centrul pentru a se asana din interior? Fiindcă de acolo trebuie să pornim, ca să avem un efect al acestui plan de acțiuni.

Trebuie să instituționalizăm și noi acea Comisie Națională pentru Integritate, de Integritate, pentru că numai astfel vom ajuta și acest Centru și toate celelalte instituții ale statutului. Dar noi trebuie deja să pornim, fiindcă de la 1 martie Comisia trebuie să înceapă să activeze. Ori noi iarăși nu avem candidați și iarăși vom avea aceeași practică în alegerea președintelui? Să venim cu două ore înainte de 1 martie și să propunem pe oricine acolo pe listă?

Noi trebuie să avem o discuție transparentă despre membrii acestei comisii, ca să avem efect de la dînsa. Noi avem nevoie de caractere, pentru ca să avem în fruntea acestui stat oameni, care să poată asana însuși statul. Fiindcă, dacă vom face tot timpul o bună clientelă acolo și acolo, convine unuia sau altuia, noi nu vom ajunge nici la o margine. Așa că chemarea noastră este să purcedem odată cu acest plan, dacă îl aprobăm sau nu? Dar cred că da. Să mergem în zilele următoare să aprobăm și componența Comisiei Naționale de Integritate.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, mulțumesc, domnule director, vă mulțumesc.

Rog să luați loc. Rog comisia.

Acum cu referință la Comisia Națională pentru Integritate. Eu cred că nu sîntem pe fază să ne chemăm unii pe alții. Legea a fost adoptată. Pe cîte îmi aduc eu aminte, toate materialele aferente acestui subiect au fost transmise către Comisia juridică, numiri și imunități, dar nu doar Comisia juridică, numiri și imunități, este antrenată în acest proces. Cu adevărat, la 1 martie această instituție trebuie să devină deja funcțională.

Vă rog foarte mult, grupurile parlamentare, neașteptând ultima zi a lunii februarie, avînd la dispoziție toate documentele necesare, procesul fiind de iure pornit, determinați candidații, ca ei să fie înaintați și Comisia juridică, numiri și imunități să poată, pînă la sfîrșitul lunii, să prezinte acest proiect de hotărîre a Parlamentului atenției plenului. Domnule Președinte al Comisiei, vă rog.

**Domnul Alexandru Stoianoglo** – *Fracțiunea PDM*:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2012-2013 de implementare a Strategiei Naționale anticorupție pe anii 2011 și 2015. Proiectul de hotărîre a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului în corespundere cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova.

Conform notei explicative la acest proiect, Planul de acțiuni cu referință reprezintă un document de politici, prin a căror realizarea cărora vor fi atinse obiectivele Strategiei și care presupune conjugarea eforturilor diplomatice, politice și juridice, precum și inițiativa societății civile în lupta contra corupției și a fraudelor conexe.

Aprobarea acestui plan de acțiuni rezultă din prevederile articolului 2 al Hotărîrii Parlamentului nr.145 din 20 iulie 2011 și pentru aprobarea Strategiei Naționale anticorupție pe anii 2011 – 2015, potrivit cărora Guvernul va elabora și va prezenta Parlamentului spre examinare Planul de acțiuni pentru realizarea strategiei nominalizate.

Pe marginea acestui proiect s-a expus pentru dezbatere în cadrul ședințelor plenare Comisia juridică, numiri și imunități; Comisia drepturile omului, și relații interetnice; Comisia protecție socială, sănătate și familie; Comisia Politica Externă și Integrare Europeană. Proiectul menționat a fost avizat și de către Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului.

Amendamentele înaintate se includ în sinteza amendamentului, care este parte integrantă a prezentului raport. În contextul celor relatate, comisia propune Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de Hotărîre pentru aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2012 – 2013 de implementare a Strategiei Naționale anticorupție pe anii 2011 – 2015.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări? Nu sînt.

Domnule Președinte al Comisiei,

Vă mulțumesc.

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, cât și ținând cont de acele propuneri... A, cer scuze. Da, colegul îmi face semne. Mi-a adus aminte, avem o luare de cuvânt, domnule Munteanu.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Stimați colegi,

Domnule Președinte,

Republica Moldova se află încă, din păcate, în fruntea statelor europene după nivelul corupției. Și acest fapt nu trezește doar îngrijorare, ci deja reprezintă o vădită amenințare la adresa securității statului. Deja mai bine de doi ani luptăm pentru extirparea veninului corupțional din societatea moldovenească. Însă, după cum vedeți, și în ultimele acțiuni ale actorilor cointeresați în menținerea instanțelor economice, sabotorii procesului de reformare și, respectiv, de lichidarea cuibului de venalitate sînt infiltrați adînc în anumite instituții importante ale statului și se împotrivesc cu vehemență reformelor propuse.

Acum un an, de la aceeași tribună, cu ocazia adoptării Strategiei anticorupție, spuneam revoltat că în Republica Moldova, conform unor studii din domeniu, pînă la 25% din banii publici, adică miliarde de lei se folosesc anual pentru comisioane – „otkat”-uri. Iertată-mi fie folosirea termenului rusesc, încetățenit în jargonul de specialitate. Dacă într-un an nu am reușit noi cu toții să diminuăm acest indice rușinos și, totodată, criminal. Criminal pentru că banii aceștia trebuiau să ajungă la copiii și bătrînii noștri, înseamnă că nu am fost suficienți de hotărîți sau aceste practici nu se doresc a fi abandonate de unii, ci le folosesc și le fructifică. Iar responsabilitatea pentru această eficiență redusă în lupta cu corupția o purtăm noi cu dumneavoastră. Sau uneori chiar hoțul strigă: „prindeți hoțul”.

În aceste condiții, Partidul Liberal va abandona pentru viitor masa, unde se ia prînzul tăcerii, și va alege grîul de neghină public, pentru ca cetățenii noștri să cunoască foarte exact ce fel de făină se macină la moara noastră.

Considerăm binevenit Planul de acțiuni pentru anul 2012 – 2013 de implementare a Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011 – 2015. Însă acest plan poate fi considerat doar ca un punct de pornire, ca un element de început, care trebuie umplut cu conținut faptic consistent.

Din păcate, concetățenii noștri nu au încredere în poliție, vamă sau sistem judecătoresc și recurg deseori la imoralități pentru obținerea avantajelor scontate. Acest fapt este cu atît mai grav, cu cît vedem că indicii corupționalității sînt extrem de mari, anume în rîndul celor care ar trebui să combată acest fenomen. Pentru eliminarea corupției nu sînt suficiente doar studii, analize și linii fierbinți, prevăzute din abundență în acest plan, ci este nevoie, este nevoie stringent de reformarea primordială a domeniilor afectate. Eliminarea corupției poate avea loc nu doar prin reorganizarea instituțională a focarelor de coruptibilitate și nu doar prin înăsprirea sancțiunilor, ci și prin aplicarea lor efectivă.

Salutăm includerea în conținutul Planului a prevederilor referitoare la eliminarea deficiențelor din Legea privind Codul de conduită a funcționarilor publici, care se referă la primirea cadourilor, conflictelor de interese și altele, care sînt prevăzute în Programul electoral al Partidului Liberal. Considerăm că în această direcție urmează a fi concentrate eforturile de luptă cu corupția, deoarece funcționarii publici sînt acei care interacționează nemijlocit cu destinatarii serviciilor prestate și tind să influențeze luarea deciziilor prin metode ocolitoare.

În acest context, salutăm, în mod special, includerea în Plan și vom insista pentru adoptarea cît mai curîndă a proiectului privind modificarea și completarea Codului Penal în vederea stabilirii obligatorii a pedepsei cu privire de dreptul de a ocupa anumite funcții ca și pedeapsă complementară pentru toate infracțiunile de corupție și conexe ale acestora.

La fel ne bucură abordarea autorilor Planului în sensul renunțării la metodele comuniste de control excesiv și neargumentat asupra agenților economici, care, pe lîngă faptul că prezintă o sursă sporită de coruptibilitate, mai au și tendința de a obstrucționa dezvoltarea economică normală a întreprinderilor mici și mijlocii.

Crearea unui sistem unic de evidență a inspecțiilor și controalelor de stat, inclus în documentul supus examinării, este o acțiune ce corespunde întru totul principiilor și priorităților liberale, care ar fi trebuit implementate demult.

Stimați colegi,

Sîntem convinși că adoptarea Planului de acțiuni, propus spre examinare, va influența pozitiv combaterea corupției, însă, pe lîngă măsuri programatice, este necesară implicarea personală și exemplul propriu. Iată de ce, probabil, deputații comuniști nu vin astăzi la serviciu, la muncă, dar își primesc nemeritat salariul plătit din contribuțiile concetățenilor noștri pe care i-au jecmănit cu insolență.

Ar fi bine, desigur, să vină la serviciu, oferind astfel un exemplu pozitiv pentru toți cetățenii. Pentru că exemple negative din partea lor există cu duimul în ultimii zece ani. Doar că nu știu pe cît și-au dorit sau nu și-au dorit unii dintre noi ca acești infractori, care, de altfel, sînt arhicunoscuți, să fie pedepsiți.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

La această etapă a examinării subiectului voi supune votului aprobarea proiectului de Hotărîre a Parlamentului nr. 13, în condițiile raportului comisiei de profil. Cine este pentru rog să voteze. Vot unanim.

Proiectul nr. 13 este aprobat.

Proiectul de Lege nr.2404 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială.

Guvernul.

**Domnul Vladimir Grosu – viceministru al justiției:**

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră și spre examinare proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială, adoptată la Haga la 15 noiembrie 1965.

Menționăm că prezenta convenție este unul din cele mai importante instrumente internaționale multilaterale privind cooperarea în materie civilă și comercială menită să asigure cel mai eficient mecanism de transmitere și de notificare a actelor judiciare și extrajudiciare unui stat străin.

De menționat că scopul principal al convenției menționate este de a simplifica și a urgenta procedura de desfășurare a proceselor în instanțele de judecată în materie civilă și comercială.

De asemenea, deoarece scopul este de a simplifica aceste proceduri, menționăm că, ca, cu titlu de exemplu, articolul 3 al acestei convenții alineatul (1) menționează că transmiterea de acte judiciare sau extrajudiciare prin intermediul instituțiilor împuternicite, în acest sens, actele acestea nu urmează să fie supralegalizate sau să fie însoțite de alte formalități ceea ce-i va scuti pe cetățenii noștri de cheltuieli și formalități suplimentare în comunicarea în state străine de acte judiciare sau extrajudiciare.

De asemenea, putem menționa că această convenție corespunde rigorilor drepturilor omului și nu este în incompatibilitate cu alte convenții din acest domeniu.

Sub aspect organizatoric, menționez, aderarea la prezenta convenție nu va necesita înființarea de noi structuri, deoarece Ministerul Justiției va fi cea structură care va monitoriza, va organiza, va executa această convenție din punct de vedere organizatoric și va asigura transmiterea și înmînarea actelor în materie civilă și comercială.

Respectiv, solicit, stimate domnule Președinte și stimați deputați, susținerea dumneavoastră și votarea acestui proiect de lege.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.4.

**Domnul Valeriu Ghilețchi – Frațiunea PLDM:**

Stimate domnule viceministru,

Fără ca să neg importanța ratificării acestei convenții, vreau să vă întreb: la partea de argumentare, în punctul 3, dumneavoastră menționați că nu va fi necesar să operăm modificări în legislația națională și nici nu vom avea nevoie să adoptăm acte normative noi.

Din câte cunosc, orice convenție pe care o ratificăm, chiar dacă nu-i esențial, dar cel puțin anumite schimbări, modificări în legislația națională au loc. Chiar și faptul că anexa acestei convenții, la anexa acestei convenții sînt anumite formulare care vor trebui pe urmă îndeplinite.

Deci, prin urmare, din punct de vedere procedural, oricum vom avea nevoie de anumite schimbări. Chiar să nu avem nevoie de nici o schimbare după ratificarea acestei convenții sau cum să înțelegem această afirmație.

**Domnul Vladimir Grosu:**

Stimate domnule deputat,

Dacă noi aderăm la această convenție prin adoptarea unei legi, prevederile acestei convenții sînt încorporate în dreptul național al nostru. Și dacă este să vorbim de punctul pe care dumneavoastră l-ați menționat, cu privire la acel formular care se anexează, el va deveni ca parte integrantă a dreptului nostru, național deoarece prezenta convenție este încorporată prin lege pe care noi acum urmează să o votăm.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Și atunci...

**Domnul Vladimir Grosu:**

Și la o etapă inițială, în urma unei analize a necesităților sau a neneșităților de a modifica legislația, noi am ajuns la concluzia că, la etapa dată, nu este necesară.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Bine.

**Domnul Vladimir Grosu:**

Dar, urmare a analizei, pe măsura implementării, domnule Ghilețchi, dacă vor apărea necesități, noi vom reacționa.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

La asta am vrut să mă refer: vom trăi și vom vedea. Tot dumneavoastră veți veni aici.

**Domnul Vladimir Grosu:**

Da.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Și veți spune: ca urmare a ratificării convenției, avem nevoie de modificat cutare și cutare lege.

Și o altă întrebare, legată de aspectul financiar. Dacă ratificăm convenția, după cum este descris aici, ea, probabil, va intra în vigoare după un termen de vreo 6 luni de zile.

Legat de finanțare, pentru că e nevoie de surse alocate din bugetul de stat cu destinație specială, aceste surse au fost deja incluse în bugetul pe anul 2012. Aveți finanțarea pentru a pune în aplicare această convenție?

**Domnul Vladimir Grosu:**

Ele au fost incluse în bugetele instanțelor, deoarece în fiecare an fiecare instanță de judecată are un buget planificat și toate aceste cheltuieli, dacă vor fi suportate în acest an sau în anul viitor, ele urmează a fi programate în bugetele instanțelor și nu trebuie să depășească aceste bugete.

Ținând cont că această convenție va intra în vigoare aproximativ peste jumătate de an pentru Republica Moldova, deci nu cred că în acest an vor fi necesare careva surse financiare în scopul implementării acestei convenții.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Dar și Ministerul Justiției, ca autoritate centrală, responsabilă pentru aplicarea acestei convenții, tot va avea nevoie de surse financiare. Veți avea nevoie de traducători, probabil persoane care se vor ocupa de notificare ș. a. m. d.

Dumneavoastră aveți sursele necesare?

**Domnul Vladimir Grosu:**

Sînt planificate pentru anul acesta și noi, pe măsură, deoarece am analizat și acest aspect, că convenția, în cazul ratificării, în cazul în care deputații vor vota, această lege ar trebui să intre în vigoare pentru Republica Moldova spre sfîrșit de an și în funcție de acele solicitări care vor parveni spre sfîrșit de an, noi vom fi capabili să programăm resursele necesare pentru bugetul Ministerului Justiției pentru anul viitor.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Bine. Vă mulțumesc.

Dar totuși nu e sfîrșit de an. Sîntem acum în februarie, undeva prin august probabil.

**Domnul Vladimir Grosu:**

Mersi.

**Domnul Marian Lupu:**

Alte întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

**Domnul Igor Corman:**

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat acest proiect de lege și constată că aderarea la convenția respectivă va îmbunătăți asistența juridică reciprocă prin simplificarea și accelerarea procedurii de notificare sau comunicare în sănătate a actelor judiciare sau extrajudiciare în materie civilă sau comercială.

Membrii comisiei au discutat în detalii și au acceptat și cele 4 rezerve formulate.

Toate comisiile permanente și Direcția juridică a Parlamentului au prezentat avize pozitive.

Totodată, pentru respectarea cerințelor de tehnică legislativă și a unei terminologii adecvate convenției, Comisia acceptă propunerea Direcției juridice de a substitui la articolul 1 litera a) și litera c) din proiect cuvântul „înmînarea” prin sintagma „notificarea sau comunicarea”, iar la articolul 1 litera a) de a substitui cuvântul „înmînat” prin sintagma „notificat sau comunicat”.

Ținînd cont de cele expuse, propunem aprobarea acestui proiect de lege în primă lectură și adoptarea acestuia în a doua lectură.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul de Lege nr. 2404. Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură rog să voteze. Majoritatea.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Fracțiunile parlamentare, obiecții pentru a doua lectură? Atunci avansăm.

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului adoptarea acestui proiect în lectura a doua. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi din sectoarele nr.2 și nr.3,

Rog să-mi anunțați rezultatele.

**N u m ă r ă t o r i i:**

– 30.

Sectorul nr.2 – 27.

**Domnul Marian Lupu:**

58 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr. 2404 este adoptat în lectura a doua.

Proiectul de Lege nr.2764 pentru modificarea Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. Guvernul.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Onorat Parlament,

Stimate doamne și domni deputați,

Proiectul de Lege pentru modificarea Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, pe care îl prezint, a fost condiționat de necesitatea perfectării cadrului normativ și reglementează activitatea angajaților instituției, precum și de sporire a eficienței funcționale a acesteia.

Una din prevederile proiectului se referă la abrogarea literei h) și a literei n) din alineatul (1) al articolului 7 din Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, prevederi care au fost declarate neconstituționale prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 27 din 25 noiembrie 2010.

În ceea ce privește modificarea literei i) din același articol, aceasta este determinată de buna realizare a atribuțiilor prevăzute în articolul 5 al legii menționate, redacția actuală, a normei vizate care generează dificultăți serioase pentru realizarea sarcinilor și atribuțiilor Centrului prin activitatea cotidiană a angajaților săi.

Totodată, acest proiect conține propuneri care ar repara o greșeală tehnică, comisă anterior, și care face varianta legii în limba română diferită de varianta legii în limba rusă, greșeală care generează litigii judiciare între instituții și angajați, fiind vorba de articolul 33 din legea Centrului, care stabilește indemnizații în cazul eliberării din serviciu.

În varianta limbii de stat, limita de vîrstă se menționează de două ori drept temei pentru primirea indemnizației, iar ieșirea la pensie lipsește, deși se regăsește în varianta rusă a legii.

Pentru uniformizarea reglementărilor și evitarea litigiilor judiciare care sînt frecvente la fiecare pensionare a angajaților, existînd precedente pe fiecare caz în defavoarea instituției, se propune substituirea cuvintelor „pentru limita de vîrstă” cu cuvintele „în caz de pensionare”, pentru a uniformiza ambele aceste prevederi.

Avînd în vedere cele expuse, rog să susțineți adoptarea acestor amendamente.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, mulțumesc.

Întrebări sînt sau nu sînt?

Microfonul nr.3.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

*(Rumoare în sală.)* Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule raportor,

Aș vrea să ne explicați a doua parte a alineatului (i) sau a comunicării despre contravențiile sau infracțiunile ce țin de competența sa.

**Domnul Viorel Chetragu:**

Stimate domn. Da.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Cum credeți, iată, acest alineat va fi realizat?

Noi am discutat adineauri planul de acțiuni împotriva corupției și, iată, aici lăsăm o fereștrică chiar pentru organul care e menit să se ocupe...

**Domnul Viorel Chetragu:**

Da. Stimate domnule deputat.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Peste unul.

**Domnul Viorel Chetragu:**

Stimate domnule deputat,

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Vreau să vă aduc la cunoștință care este filosofia pe care este construit acest amendament. Prevederile actuale ale literei i) a articolului șapte... cinci, despre care am vorbit, oferă posibilitatea instituției de a solicita și a primi informații de la autorități, persoane fizice sau juridice, doar cu acordul judecătorului de instrucție în procesul de examinare a cauzelor penale.

Or, în atribuțiile de bază ale Centrului, în competențele lui, conform prevederilor cinci ale acestei legi, intră, în primul și în primul rând, preîntâmpinarea, depistarea, cercetarea și curmarea contravențiilor, infracțiunilor ce țin de competența lui, adică de domeniul corupției.

Vreau să vă informez că, pentru moment, noi, Centrul are dreptul legal să solicite informații doar în cazul existenței unui dosar penal.

Or, cum poate Centrul să-și exercite atribuțiile sale analitice, de prevenire, de preîntâmpinare atît timp cît el poate solicita informații de la autorități, de la persoane fizice sau juridice doar în condițiile existenței unui dosar penal atunci cînd activitatea de prevenire, activitatea analitică este una foarte și foarte complexă, care vizează domenii întregi ale economiei naționale, domenii întregi ale autorităților centrale sau locale.

Noi de aceea și ne-am motivat temeiul nostru de a solicita informații și în alte cazuri pe aceste argumente care țin de...

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Domn...

**Domnul Viorel Chetragu:**

... activitatea analitică.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Nu, nu.

**Domnul Viorel Chetragu:**

Activitatea de prevenire...

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Domnule director...

**Domnul Viorel Chetragu:**

... a infracționalității.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

E clar. Noi nu punem la îndoială că instituția are nevoie de informații, documente, este baza acțiunilor sale.

Dar eu aş fi vrut să vă aduc la ideea ca, pentru lectura a doua, să-i dăm o formulă mai concretă acestui alineat, ceea ce am citat, ca să fie clar în ce condiții și în ce cazuri sînt solicitate aceste documente.

**Domnul Viorel Chetaru:**

Am înțeles.

**Domnul Marian Lupu:**

Bine. Alte întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule director.

Rog comisia.

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și relatează următoarele.

Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern în corespundere cu articolul 73 din Constituție.

Necesitatea elaborării proiectului prenotat este condiționată de obligația executării Hotărîrii Curții Constituționale a Republicii Moldova cu nr. 27 din 25.11.2010 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 1104 cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, prin care se declară drept neconstituționale prevederile articolului 7 alineatul (1) litera h) și litera n) din legea respectivă și prevederile articolului 8 alineatul (1) și alineatul (2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Totodată, autorul propune modificări, modificarea literei i) a articolului 7, întrucît s-au constatat anumite impedimente și dificultăți la implementarea acestuia și al articolului 33 a prezentei legi în vederea înlăturării unei erori redacționale.

În momentul examinării proiectului de către Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, obiecții și propuneri de modificare de la comisia permanentă nu au parvenit.

În contextul celor relatate, comisia propune proiectul de lege menționat pentru aprobare în lectura întâi.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr.2764. Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură rog să voteze. **Vot unanim.**

Proiectul nr. 2764 este aprobat în primă lectură.

Proiectul de Lege nr.99 cu privire la modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova. Guvernul.

**Domnul Vitalie Marinuța – ministrul apărării:**

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Onorați deputați,

Necesitatea elaborării prezentului proiect de lege a fost condiționată de revizuirea prevederilor Legii privind frontiera de stat a Republicii Moldova din 17 mai 1994 la capitolul „Paza frontierei de stat în spațiul aerian”, astfel fiind identificate lacunele privind stabilirea metodelor și procedeele de acțiune împotriva aeronavelor care încalcă spațiul aerian al Republicii Moldova.

Mai mult, noul proiect de Lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, aprobat în a doua lectură de Parlamentul Republicii Moldova în noiembrie 2011, în articolul 10 alineatul (3) prevede, citez: efectuând paza frontierei, forțele aeriene ale Armatei Naționale aplică armele și tehnica de luptă asupra aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova în modul stabilit prin lege.

Prin urmare, proiectul de lege propus de Ministerul Apărării este o continuare logică a procesului de ajustare a cadrului legislativ în domeniul managementului frontierei de stat.

Promovarea prezentului proiect de lege este orientat totalmente spre asigurarea securității și suveranității aeriene a statului prin stabilirea competențelor autorităților publice centrale în domeniul managementului spațiului aerian, stabilirea expresă a situațiilor în care aeronavele utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova.

Descrierea concretă a măsurilor necesare de „întrepriz” în cazul apariției unor astfel de situații și nu în ultimul rând stabilirea drepturilor Comandantului Suprem al Forțelor Armate și ale factorilor de decizie ai Ministerului Apărării de a aproba acțiuni concrete împotriva aeronavelor infractoare.

Majoritatea aspectelor procedurale de interceptare a aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova, incluse în acest proiect de lege, sînt stabilite de Convenția de la Chicago cu privire la constituirea Organizației Internaționale a Aviației Civile, ratificată de Republica Moldova în 1992.

Țin să menționez că implementarea prevederilor Legii privind frontiera de stat a Republicii Moldova și, în particular, ce țin de paza frontierei de stat în spațiul aerian, cît și ale prezentului proiect de lege conțin un impact financiar major asupra bugetului de stat și necesită abordarea respectivă din partea conducerii de vîrf a Republicii Moldova.

. Astfel de legi funcționează în majoritatea statelor spațiului european și CSI, inclusiv în țările vecine ale Republicii Moldova.

Proiectul a fost avizat de către ministerele de resort, de către Guvern, Centrul Anticorupție, Academia de Științe a Republicii Moldova. În proiectul prezent au fost luate în considerație avizele anterioare și au fost operate modificările respective. În final, solicit respectuos să susțineți acest proiect.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.3.

**Domnul Mihai Godea:**

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Eu am o întrebare simplă: înainte de a veni cu acest proiect în Parlament, ați vorbit cu domnul ministru Șalaru sau nu?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Personal nu am discutat.

**Domnul Mihai Godea:**

Știți de ce vă întreb? Pentru că proiectul este unul bun, este unul necesar, noi înțelegem, dar dumneavoastră veniți cu proiectul de Lege cu privire la modul de acțiuni împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian, dar noi nu avem Legea organică privind utilizarea spațiului aerian.

Noi avem un Regulament din '92, dacă nu mă înșel, privind utilizarea spațiului aerian, și dumneavoastră veniți cu un proiect de lege organică de completare a cadrului normativ, care este doar un Regulament, aprobat de Guvern, și asta, cum să zic, e foarte ciudat. Deci veniți cu niște norme de penalizare a încălcării unor norme care nu sînt la nivelul acestor norme. Aceasta e lege organică, cealaltă este un act normativ aprobat de Guvern.

Eu cred că ar trebui să-i dați un telefon domnului Șalaru să se grăbească să vină în Parlament cu proiectul de Lege privind utilizarea spațiului aerian.

A doua întrebare. Am văzut în „Dispoziții finale și tranzitorii” realizarea unor prevederi ale prezentei legi, deci termenele de realizare, de implementare și am văzut și 2015. Eu bănuiesc că este vorba de achiziționarea echipamentelor necesare pentru îndeplinirea prevederilor prezentei legi. Spuneți-mi, vă rog, la momentul dat, Armata Națională, alte instituții abilitate prin lege pot acționa în modul corespunzător împotriva navelor care utilizează neautorizat spațiul de zbor, spațiul aerian al Republicii Moldova?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Domnule deputat,

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Sîntem convinși că la prima întrebare, pe care ați abordat-o dumneavoastră, se lucrează în Ministerul Transporturilor. Fiindcă legea menționată a fost și la acest minister, a fost vizată, a fost discutată de către specialiști. Unicul moment pe care l-aș mai relata la această întrebare este că, în articolul 4 al legii corespunzătoare, noi stabilim: utilizarea spațiului aerian al Republicii Moldova se efectuează în baza unor permisiuni și cine le dă și cum le dă.

Practic, pentru militari de a intercepta noi stabilim anume dacă sînt autorizațiile, cine le dă, cum le dau și atunci cînd intervenim noi. Sînt ferm convins că, în viitorul apropiat, reieșind din aceea că, totuși, noi trebuie să ne aliniem la acquis-ul comunitar, va fi și acea Legea cu privire la aviația civilă.

**Domnul Mihai Godea:**

Domnule ministru,

Eu îmi cer scuze. Dar tocmai acest articol 4, la care faceți dumneavoastră referire, contravine conceptului prezentei legi. Pentru că Legea se numește în felul următor: modul de acțiune împotriva aeronavelor care se utilizează neautorizat. Iar articolul 4 prevede norme privind utilizarea autorizată a spațiului aerian.

Și, conform conceptului, el nu se încadrează aici. Eu înțeleg că l-ați spus, pentru că nu ați fi putut proceda altfel, pentru că era necesar acest articol 4. Dar cred că și denumirea legii ar trebui modificată un pic. Dar asta pentru lectura a doua, probabil.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Sînt de acord că se poate de discutat și la acestea, dar, pentru a stabili cînd se încalcă și cum sînt aspectele de lucru ale forțelor aeriene ale Armatei Naționale, cred că trebuie să avem și cine autorizează și care sînt acele legale. De aceea și au fost introduse.

La întrebarea a doua. Noi am pus termenul 2015, luînd în considerare posibilitățile Ministerului Apărării de a negocia în cadrul unor programe internaționale asupra ajutorului din partea partenerilor strategici. De obicei, cel puțin un an merg la negocieri, doi ani de zile se refer la implementarea unor programe.

De aceea, 2012, trei ani 2015, clar lucru, luînd în considerație că costurile pentru implementarea unui astfel de program sînt mari, în jur la 240 milioane de dolari, termenele pot fi revizuite în plenul Parlamentului de către Legislativ.

**Domnul Mihai Godea:**

Adică, avioanele pot să mai zboare neautorizat.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Actualmente, pot să menționez că, în special la punctele ce țin de interceptare, Armata Națională nu are posibilități, de aceea, în special, pe punctele date sînt de radiolocație, pe unele puncte avem această posibilitate.

**Domnul Mihai Godea:**

Vă mulțumesc.

O scurtă luare de cuvînt la final.

Mersi.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.4.

**Doamna Maria Ciobanu – Frațiunea PLDM:**

Domnule ministru,

Am o întrebare ce ține de capitolul II, intitulat „Modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova”, articolul 6, litera b): aterizarea sau amerizarea fără permisiune.

M-am uitat la capitolul I, articolul 3, în care dați definiția noțiunilor, nu ați dat definiția noțiunii „amerizare”. Atunci am consultat dicționarul explicativ. Asta înseamnă oprirea pe apă a unei nave. Spuneți-mi, domnule ministru, fiindcă pe Nistru nu-i posibil, pe care râuri o să opriți navele? Pe Bîc, pe Ichel, pe Sălcuța, pe care?

Domnule ministru,

Cu tot respectul pentru dumneavoastră și pentru instituția pe care o reprezentați, dar atunci când se copiază de la statul vecin România o lege, adaptați-o la realitățile Republicii Moldova.

Vă mulțumesc.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Da. Vă mulțumesc foarte mult.

Vreau să vă spun că, la moment, în Republica Moldova avem o aeronavă care aterizează pe râuri AN-2, aterizează la Ghidighici, poate să aterizeze la bazinele acvatice de la Costești-Stînca, la bazinul acvatic de la Dubăsari și sînt caracteristici tehnice ale unor nave care pot să aterizeze și într-o băltoacă, într-adevăr este așa ceva, dacă să vorbim în termeni tehnici.

Dacă să vorbim în termeni că este copiată de la vecinii români. Vreau să stipulez că această lege este racordată la acquis-ul comunitar, în primul rînd. În al doilea rînd, majoritatea țărilor atît din Uniunea Europeană, cît și CSI la partea anume interceptarea și acțiunilor se conduc de prevederile Convenției de la Chicago cu privire la constituirea Organizației Internaționale a Aviației Civile și care, în principiu, a fost aprobată, adică ratificată de Republica Moldova în 1992.

Și dacă ne uităm la alte țări – Franța, Germania – și traducem din limba franceză, germană și alte limbi, atunci vedem că această parte, practic, este unu la unu.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.5.

**Domnul Vladimir Saharneau:**

Mulțumesc.

Exact la moment mi-ați dat microfonul. Eu vreau să completez. Doamnă Ciobanu, la noi, în Republica Moldova, avem cîteva sute de iazuri care au o suprafață... cu o lungime de 200 de metri, foarte ușor orice avion poate să aterizeze, dacă are echipamentul necesar, nu-i neapărat să avem mare. Fiindcă v-ați legat de cuvîntul „amerizare.” Să citiți foarte atent dicționarul.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr.3.

**Domnul Igor Dodon:**

Vă mulțumesc.

Domnule ministru,

Cîteva întrebări de concretizare.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Da, vă rog.

**Domnul Igor Dodon:**

Articolul 3 ne dă noțiunile utilizate în lege și este noțiunea de „aeronavă interceptoare.” Dumneavoastră deja ați răspuns la această întrebare, noi nu avem astfel de aeronave, da?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

La moment nu le avem. Sînt MIG -29 care nu sînt pentru a ...

**Domnul Igor Dodon:**

Așa. A doua întrebare. Utilizarea spațiului aerian al Republicii Moldova , articolul 4, se efectuează în baza unor permise scrise sau verbale date de ... și aveți mai departe navele de stat străine cu avizul obligatoriu al Ministerului Apărării. Înseamnă aceasta, oare, că în cazul în care Moldova nu are aeronave interceptoare, însă va fi necesar ca aeronave străine să ne facă acest bine în baza ordinului sau acceptului Ministerului Apărării, să admitem aeronave străine de luptă în Republica Moldova, această lege vă permite acest lucru sau nu dumneavoastră ca ministru al apărării?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

De unul singur?

**Domnul Igor Dodon:**

Domnule ministru,

**Domnul Vitalie Marinuța:**

N-am înțeles.

**Domnul Igor Dodon:**

Întrebarea încă o dată. Atît timp cît noi nu avem avioane de luptă, însă dumneavoastră, ca ministru, ajungeți la concluzia că sînt necesare pentru a face careva acțiuni, această lege vă permite sau nu dumneavoastră, în baza permisului, conform articolului 4, să acceptați intrarea navelor de luptă străine pe teritoriul Republicii Moldova?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Domnule deputat,

Republica Moldova este un stat neutru și, în conformitate cu statutul neutralității, dumneavoastră cunoașteți foarte bine că aceasta este imposibil, nici ministrul apărării nu poate să facă, nici Comandatul Suprem în afară de forumul legislativ.

**Domnul Igor Dodon:**

Domnule ministru,

Atunci care-i sensul articolului 4: Utilizarea spațiului aerian al Republicii Moldova se efectuează în baza permisiunii scrise sau verbale de către Ministerul Apărării a aeronavelor de stat străine? Și aici nu este scris civile sau de luptă?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Practic, toate aeronavele care trec spațiul aerian, primesc de la autoritatea aeronautică civilă, inclusiv de la Ministerul Apărării – instituția care este responsabilă de suveranitatea, de menținerea sau protecția suveranității aero a Republicii Moldova. De aceea, practic, orice navă, care cere survolarea spațiului aerian, coordonează și cu comandamentul aerian al Armatei Naționale.

**Domnul Igor Dodon:**

Domnule ministru,

Eu nu pun sub semnul întrebării necesitatea de a da careva acorduri, permisiuni, însă pe mine acum mă interesează mai mult navele de luptă. Și dacă noi vorbim ...

**Domnul Vitalie Marinuța:**

În acest caz, nava ...

**Domnul Igor Dodon:**

Nu, nu, nu ale noastre, autohtone. Eu vorbesc de permisiunea Ministerului Apărării pentru avioane străine de a intra în Republica Moldova, pe mine aceasta mă interesează. Și atunci când pun această întrebare, stimați colegi, eu nu împlător o pun. Pentru că, dacă îl aprobați dumneavoastră, noi o să votăm împotriva, dacă îl aprobați în primă lectură, ar fi bine până la lectura a doua, toate lucrurile acestea, care trezesc suspiciuni, să fie stabilite foarte-foarte clar. Pentru că, în caz contrar, această lege contravine prevederilor de neutralitate ale Republicii Moldova, stabilite în Constituție. Doar aceasta vreau să vă spun.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Domnule deputat,

Nu sînt de acord. Fiindcă intrarea oricărui contingent militar, inclusiv o aeronavă militară, este prioritatea nu a Ministerului Apărării de a accepta, dar a Parlamentului este prioritatea, se discută și se ia decizia la nivelul cel mai înalt. Fix

cum contingentele noastre pleacă peste hotare cu aprobarea de către Parlament, fix așa și sosirea navelor militare.

**Domnul Igor Dodon:**

Domnule ministru,

Atunci modificați articolul 4 pentru lectura a doua, ca să fie foarte clar lucrul acesta inclus.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.4.

**Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:**

Mulțumesc mult.

Domnule ministru,

În proiectul de lege se spune că, în cazul în care este imposibilă stabilirea unei legături radio cu echipajul aeronavei care a încălcat spațiul aerian al Republicii Moldova și în cazul în care acesta nu se supune cerințelor autorităților Republicii Moldova, vor fi utilizate aeronavele de interceptare, care vor avea dreptul, inclusiv, de a executa foc de avertisment sau foc de nimicire. Spuneți-mi, vă rog, este Ministerul Apărării dotat cu asemenea capacități? Și în ce măsură ele corespund cerințelor actuale?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

La momentul actual, nu, dar dacă ne uităm în ultimul punct, acolo se spune că prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor stabilite la articolul 8, literele c), e), care vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2015. De aceea și am planificat 1 ianuarie 2015, ca, pînă în perioada dată, să putem, prin intermediul atît al bugetului de stat, cît și al programelor internaționale, să căpătăm aceste posibilități de a îndeplini legislația în vigoare.

**Domnul Tudor Deliu:**

Deci să trăim cu speranța că, totuși, vom avea aceste ...

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Practic, consider că, pentru a avea aceste capacități, este nevoie de voința politică și baza legislativă o creăm acum.

**Domnul Tudor Deliu:**

Și încă o întrebare. Deci s-a vorbit sau s-a discutat această întrebare, într-adevăr, susțin și eu părerea că articolul 4 din acest proiect nu se încadrează în reglementările acestei legi. Deoarece legea reglementează modul de acțiune împotriva aeronavelor și nicidecum utilizarea spațiului aerian. Dar și aici o întrebare: articolul 4 e intitulat „Utilizarea spațiului aerian al Republicii Moldova se efectuează în baza unor permisiuni scrise sau verbale date de: ” și urmează autoritățile.

Totuși cum credeți dumneavoastră, de fapt nu cunosc bine această terminologie, dar, poate, e neapărat de specificat: ori scrise, ori verbale? Fiindcă scrise sau verbale parcă duce la un confuz.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Poate să fie scrise sau verbale, fiindcă orice convorbire telefonică, chiar în cazul permisiunii, ea se înregistrează. De aceea, sînt unele cazuri cînd trebuie permisiuni pentru o navă civilă urgent de a da în caz de calamitate sau alte situații și atunci nu este timp pentru a avea documentul în scris. De aceea, a fost introdus în scris sau verbal. Oricum ele, toate aceste convorbiri, se înregistrează și rămîne urma de ...

**Domnul Tudor Deliu:**

Și tot vizavi aici întrebarea continuă, totuși sînteți de acord că articolul 4 este obiectul de reglementare al altei legi și nicidecum al actualei?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

De principiu, sînt de acord, dar, pentru a avea implementarea, interceptarea aeronavelor, avem nevoie și de acest articol anume în legea actuală.

**Domnul Tudor Deliu:**

Deci cînd va fi aprobată o altă Lege privind utilizarea spațiului aerian, înseamnă că ...

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Ar putea să fie exclus.

**Domnul Tudor Deliu:**

Bine. Am înțeles.

Mulțumesc.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Putem să susținem aceasta.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.5.

**Domnul Nae-Simion Pleșca – Frațiunea PLDM:**

Domnule ministru,

Spune-ți, vă rog, s-a efectuat un studiu în vederea constatării numărului de unități necesare pentru stabilirea controlului asupra spațiului aerian al Republicii Moldova? Și dacă s-a făcut, care ar fi costul pentru procurarea unităților și utilajelor respective?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Domnule deputat,

Vă mulțumesc.

S-a efectuat un studiu pornind de la toate datele tehnice, cât și teritoriul Republicii Moldova. Avem nevoie de 8 avioane de luptă și 8 elicoptere, costul aproximativ, conform studiului dat, este de 240 milioane de dolari. Și nota financiară, argumentarea financiară a fost prezentată.

**Domnul Nae-Simion Pleșca:**

Și care ar fi termenele și perspectiva realizării?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

După cum vedeți, încă o dată menționez: am introdus 1 ianuarie 2015. Și cauzele de ce am luat acest termen le-am relatat anterior.

**Domnul Nae-Simion Pleșca:**

Mulțumesc.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.4.

**Domnul Iurie Chiorescu – Frațiunea PLDM:**

Domnule ministru,

La „Dispoziții finale și tranzitorii”, articolul 23, literele c) – e) de la articolul 8: prezenta lege va intra în vigoare la 1 ianuarie 2015. Și ați menționat că ar fi nevoie de aproximativ 240 milioane de dolari. Nu credeți că n-ar fi posibil până în 2015 să acumulăm banii respectivi și poate extindem termenul până în 2020?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Este una din prioritățile Legislativului de a stabili acest termen. Noi am venit cu propunerea, pornind de la cele menționate anterior. Dar, în funcție de voința politică, în funcție de necesitate, termenul poate fi și extins.

Noi am venit cu propunerea, reieșind din cele menționate anterior. Dar, în funcție de voința politică, în funcție de necesitate, termenul poate fi și extins.

Nouă, Armatei Naționale, ne trebuie un termen care este indicat deocamdată ca să ne planificăm lucrul. Propunerea a fost 2015.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Și încă o întrebare, domnule ministru. Din câte cunoaștem noi, Republica Moldova are 6 avioane.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

MIG-29.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

De tip MIG-29, care stau la sol. Ele nu pot fi utilizate, de exemplu, în calitate de avioane de interceptare ș. a. m. d.?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

La momentul actual, ele nu pot fi utilizate. Eu, în plenul Parlamentului, am mai vorbit că... 2 ani urmă, despre ele. În principiu, costurile de recuperare a acestor aeronave sînt foarte mari pentru Republica Moldova și considerăm că anume MIG- 29, ca să le avem pentru aceste interceptări este prea costisitor.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Domnule ministru,

Și încă o întrebare, așa, de curiozitate: Republica Moldova are în dotare aeronave civile, care execută zboruri de aerofotografiere și filmări video ale teritoriului național?

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Practic, orice navă care are capacitate de transport poate fi folosită dacă sînt instalate aparatajul necesar pentru filmări.

Companii civile de acum îndeplinesc cîte odată așa filmări, solicitînd permisiunea, inclusiv a Ministerului Apărării, pentru a face acest gen de activitate.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Da, mulțumim.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Întrebări nu mai sînt.

Vă mulțumesc, domnule ministru.

**Domnul Vitalie Marinuța:**

Și eu vă mulțumesc.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Și invit Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, pentru a prezenta raportul.

Doamnă deputat,

O să adresați întrebarea comisiei.

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege cu privire la modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova și relatează următoarele.

Potrivit notei informative, elaborarea prezentului proiect de lege a fost condiționată de revizuirea prevederilor cadrului legislativ național la Capitolul

„Paza frontierei de stat în spațiul aerian”, deoarece nu sînt prevederi referitoare la modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova.

Scopul proiectului de lege este de a reglementa în mod expres modul de acțiune și măsurile ce urmează a fi întreprinse împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova, astfel asigurînd securitatea spațiului aerian al Republicii Moldova.

Pe marginea acestui proiect s-au expus în cadrul ședințelor plenare comisiile Parlamentului. Proiectul menționat a fost avizat și de către Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului.

Propunerile și obiecțiile comisiilor permanente, ale deputaților și ale Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului vor fi luate în considerare pentru lectura a doua.

În rezultatul examinării proiectului în cadrul ședinței comisiei, se propune aprobarea proiectului de referință de către Parlament în primă lectură.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări pentru comisie?

Microfonul nr.3.

**Domnul Igor Dodon:**

Da, vă mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

La întrebarea pe care am pus-o anterior, referitor la articolul 4 al legii, unde destul de ambiguu și nu este clar totuși, în cazul drepturilor Ministerului Apărării, opinia dumneavoastră, opinia comisiei, acest articol urmează a fi consolidat, clarificat sau exclus în genere din această lege, cum au spus-o și alți colegi din PLDM, dacă nu mă greșesc.

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Мы обсудим этот проект при рассмотрении во втором чтении.

**Domnul Igor Dodon:**

И второй вопрос. Считаете ли Вы, что сейчас для нас важнее найти 240 миллионов долларов в течение 3 лет для внедрения этого законопроекта для Министерства обороны, со всем моим уважением к Министерству обороны, или у нас есть другие приоритеты?

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Мы исходим из приоритетов, которых придерживается Правительство. Правительство представило нам этот проект для рассмотрения, поэтому мы будем его рассматривать.

**Domnul Igor Dodon:**

Stimați colegi,

Noi închidem școli, că nu ne ajung 100 de mii de lei, dar aici vrem să dăm 240 de milioane de dolari pentru nu știu ce. Să fim mai atenți.

Vă mulțumesc.

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Значительная часть мероприятий в этом проекте будет реализована начиная с 1 января 2015 года.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Să nu uităm, iată de ce, s-ar părea că este un subiect mai abstract în condițiile Republicii Moldova, dar nu este așa. Să nu uităm niște cazuri reale care s-au întâmplat chiar și anul trecut.

Vă aduc aminte doar de unul. Un aparat de zbor de talie mică, care căzuse nu departe de Galați, dacă nu greșesc, da? Și era o versiune că pe această cale se făcea contrabandă cu țigări.

Deci lucruri de acestea sînt în viața noastră și ele au tangență nemijlocită nu doar cu securitatea, să spunem așa, securitatea națională a țării, cît și cu fenomene mult mai pămîntești, dar foarte nefaste pentru noi și atunci un atare sistem țintește și lichidarea acestor probleme cu care ne confruntăm astăzi încă.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Luare de cuvînt, domnul Godea.

**Domnul Mihai Godea:**

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Se pare că subiectul este unul, așa, nesemnificativ, dar nu-i chiar așa, pentru că noi avem probleme grave la acest capitol.

Eu, domnule Președinte,

Vreau să amintesc Parlamentului și asistenței că nu este vorba doar de avioanele de mici dimensiuni care cad la Galați sau aterizează la Briceni. Noi am avut cazuri răsunătoare acum un an și jumătate, cînd Aerosvit-ul, în mod absolut brutal și ilegal, a aterizat pe Aeroportul Internațional Chișinău, nu undeva într-un cîmp unde nu l-a văzut nimeni.

Avem cazul companiei italiene de acum 4 ani, Verona–Chișinău, dacă nu mă înșel, în care iarăși o aeronavă, fără permisiune de zbor, fără autorizație, a aterizat bine-mersi.

Deci sînt lucruri care se întîmplă. Dar referitor la acest proiect de lege, nu degeaba am ieșit la microfon și am pus întrebarea, ceea ce ține de concept.

Noi nu avem o lege organică privind utilizarea spațiului de zbor al Republicii Moldova și este o mare problemă, pentru că conceptul acestei legi, chiar dacă este unul absolut necesar pentru țara noastră, indiferent dacă a fost inspirat

dintr-o lege a unui stat vecin și prieten cu spațiul cultural, lingvistic și istoric comun, ca să continui, el este unul necesar.

Marea problemă e că articolul 4 al acestei legi se referă la alt concept în totalitate.

Din punctul meu de vedere, ar fi oportun ca prevederile acestuia să se regăsească într-un act normativ care, inițial, să stabilească modul de utilizare a spațiului aerian și apoi acțiunile ce se întreprind în cazurile de utilizare neautorizată a spațiului aerian al Republicii Moldova.

Deci avem nevoie de o lege mult mai complexă decât cea prezentată de către Guvern și, în special, de Ministerul Apărării.

De asemenea, constatăm că prevederile articolului 4 din proiect stabilește unele competențe de acordare a permisiunii asupra utilizării spațiului aerian, fapt ce contrazice articolului 1 din proiect, care stabilește că legea reglementează acțiunile împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul Republicii Moldova. Respectiv, acest articol nu se încadrează în conceptul proiectului, așa cum au observat și alți colegi de ai noștri.

Prin urmare, cred că ar fi oportun ca autorul să reexamineze acest proiect prin comasarea cu prevederile ce se referă la utilizarea spațiului aerian, pentru ca să fie o lege integră care să includă toate aspectele. Iar în cazul în care nu se acceptă această propunere, articolul 4 din proiectul prezentat trebuie exclus.

De asemenea, sînt probleme legate și de permisiunile verbale. Eu cred că în proiect ele trebuie consolidate, deci capitolul cu permisiunile verbale, în așa fel ca să nu existe probleme la implementare.

Articolul 16 din proiectul prezentat face referire la Serviciul de Grăniceri, însă Parlamentul a adoptat Legea cu privire la Poliția de Frontieră nr. 283 din 28 decembrie 2011, care prevede ca Serviciul Grăniceri să fie reorganizat în Poliția de Frontieră și, respectiv, în proiect și în lege aceste lucruri trebuie revăzute.

Totodată, cred că trebuie să atragem atenția și asupra faptului că implementarea proiectului de lege presupune cheltuieli financiare suplimentare, iar în nota informativă nu sînt identificate sursele de acoperire a acestora.

Potrivit prevederilor articolului 20 litera d) din Legea nr. 780 și ale articolului 47 alineatul (6) din Regulamentul Parlamentului, este stabilit că nota informativă trebuie să conțină informații privind fundamentarea economică financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură.

Ceea ce ne propune autorul sau ne spune autorul este că cheltuielile se vor face în limitele bugetului alocat Ministerului Apărării. Or, noi cunoaștem că bugetul alocat Ministerului Apărării, bugetul anual nu se ridică nici pe departe la necesitățile, care sînt necesare sau cheltuielile necesare pentru implementarea prezentei legi.

Oricum, avem nevoie de asemenea prevederi. Eu cred că, în lectura a doua, va trebui să muncim foarte, foarte mult și dacă autorul este de acord să schimbăm un pic conceptul proiectului, în care să includem și utilizarea spațiului aerian, dar și prevederile cu care ați venit în acest proiect de lege, eu cred că acest proiect poate fi susținut, dar, repet, lucrat foarte și foarte bine și responsabil în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Proiectul de Lege nr. 99, propunerea care a fost înaintată de către comisie, condiția prelucrării suplimentare a acestuia pentru lectura a doua, să fie aprobat acest proiect în primă lectură.

Supun votului această propunere. Cine este pentru rog să voteze. Mulțumesc. Majoritatea.

Proiectul nr. 99 este aprobat în primă lectură.

Proiectul de Lege nr.2187 pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul parțial privind Cardul de Tineret în scopul promovării și facilitării mobilității tinerilor în Europa. Guvernul.

Domnule ministru,

Vă rog.

**Domnul Ion Cebanu – ministrul tineretului și sportului:**

Domnul Președinte,

Stimați deputați,

Supun atenției dumneavoastră oportunitatea aderării Republicii Moldova la Acordul parțial al Consiliului Europei asupra Cardului de Tineret pentru promovarea și facilitarea mobilității tinerilor în Europa.

Cîteva informații generale. În scopul implementării acțiunii nr.537 a Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2011-2014, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.179 din 23 martie 2011, precum și în vederea intensificării și valorificării întregului potențial de dezvoltare a cooperării între statele membre ale Consiliului Europei în domeniul promovării și facilitării mobilității tinerilor în Europa, Comitetul de Miniștri a adoptat, la 15 ianuarie 2003, rezoluția care a instituit un acord parțial asupra Cardului de Tineret pentru promovarea și facilitarea mobilității tinerilor în Europa.

Acordul parțial, așa cum mai este numit, reprezintă o abordare convenită între statele membre ale Consiliului Europei privind dezvoltarea relațiilor de tineret în statele membre ale acestei organizații și, în special, întru promovarea și facilitarea mobilității tinerilor.

Republica Moldova, în calitate de stat membru al Consiliului Europei, are o tendință continuă de a dezvolta politicile de tineret după modelul european, manifestîndu-se activ în cadrul evenimentelor organizate de directoratul pentru tineret și sport al acestei organizații.

La fel, aderarea la acordul menționat va avea drept scop realizarea prevederilor Programului de activitate al Guvernului, așa cum am mai menționat, și va constitui un primpas în promovarea și facilitarea mobilității tinerilor din Republica Moldova în spațiul european, precum și ajustarea politicilor naționale de tineret la standardele europene. Va oferi posibilitatea de participare la multiple proiecte în cadrul Acordului parțial asupra Cardului de Tineret pentru promovarea și facilitarea mobilității tinerilor în Europa.

La etapa actuală, țin să menționez, la Acordul parțial au aderat mai multe state, printre care: Andorra, Austria, Azerbaidjan, Croația, Cipru, Finlanda, Ungaria, Irlanda, Luxemburg, Malta, Muntenegru, Maroc, Olanda, Portugalia etc.

La fel, ținem să menționăm că prevederile Acordului parțial sînt compatibile cu instrumentele juridice internaționale, aferente domeniului respectiv.

De asemenea, nu este necesară operarea unor modificări în legislația națională existentă în materie și nici adoptarea unor acte normative noi, dat fiind faptul că aceasta corespunde întocmai spiritului Acordului parțial menționat.

Aprobarea acestui Acord parțial nu va crea repercusiuni negative pentru economia Republicii Moldova, credem că dimpotrivă. La fel, acțiunea prezentului Acord parțial este preconizată pentru o perioadă nedefinită.

În temeiul celor expuse, considerăm că aderarea la Acordul parțial menționat va permite intensificarea colaborării în domeniul politicilor de tineret în spațiul european și va contribui la valorificarea potențialului de consolidare a relațiilor de colaborare în cadrul Consiliului Europei.

La fel, țin să mai menționez, stimați deputați, că, dincolo de privilegiile acordului directe, este și un simbol de aderare la tot ce înseamnă programe de tineret la nivelul Consiliului Europei.

Mulțumesc și rog susținerea dumneavoastră.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări?

Doamnă vicepreședinte, vă rog.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Domnule ministru,

Desigur, semnarea acestui acord este un eveniment foarte important în ceea ce înseamnă politicile de tineret pentru... în Republica Moldova și cred că este un eveniment important pentru Ministerul Tineretului și Sportului, semnarea, aplicarea sau punerea în viață a prevederilor va fi un eveniment important pentru fiecare tînr...

**Domnul Ion Cebanu:**

Absolut.

**Doamna Liliana Palihovici:**

... din Republica Moldova și vă doresc succes în aplicarea prevederilor acestui acord. Dar pînă ajungem să dăm votul pentru acest proiect, vreau să vin cu cîteva întrebări de clarificare.

În articolul 1 se rezervă sau se permite ca fiecare țară să stabilească vîrsta minimă pentru care se oferă acest card. Pe care principiu veți merge dumneavoastră: pe cel stabilit de Legea cu privire la tineret sau aveți alt...

**Domnul Ion Cebanu:**

Nu, pe cel stabilit de Legea cu privire la tineret. Tocmai de asta este și stabilit în acordul respectiv pentru că în diferite state este...

**Doamna Liliana Palihovici:**

Deci de la ce vîrstă?

**Domnul Ion Cebanu:**

Pînă la 30.

**Doamna Liliana Palihovici:**

De la.

**Domnul Ion Cebanu:**

Actuala lege.

**Doamna Liliana Palihovici:**

De la 16.

**Domnul Ion Cebanu:**

Pînă la 30.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Da, dar cardul este under twenty-six, adică sub 26.

**Domnul Ion Cebanu:**

Pînă la 26 este regula generală, dar vom colabora cu directoratul, pentru a ne permite pînă la 26, pînă la 30.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Eu.

**Domnul Ion Cebanu:**

Pînă la vîrsta de 30.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Întreb, fiindcă nu am văzut nici o rezervă atunci cînd ați semnat acordul, unde v-ați fi rezervat dreptul să negociați o altă vîrstă decît cea de sub 26 și legea noastră prevede, 1630 categoria tineret. De aceea am și întreat. Deci aici rămîne sau să negociați în continuare, sau să spunem foarte clar în acest proiect că de ea vor putea beneficia doar acele persoane care se încadrează între vîrsta între 16 – 26 de ani.

A doua întrebare este la articolul, referitor la prevederile din articolul 5, unde se spune că cardul de tineret se cumpără și întrebarea vine: cine în Republica Moldova va stabili principiul de formare a prețurilor pentru carduri și dacă aceasta

va fi o competență a Ministerului Tineretului și Sportului sau a Guvernului, sau a altei structuri. Vă rog să-mi spuneți.

**Domnul Ion Cebanu:**

Cardul, într-adevăr, are un sinecost și de aceea se impune a fi cumpărat, cel puțin a plăti sinecostul acestui card.

Vreau să vă spun că funcționabilitatea acestuia, acestui program în genere, face parte din... sub două aspecte.

Aspectul guvernamental, reprezentat de autoritățile statului, care coordonează tot procesul și aspectul sectorului neguvernamental, care fac parte, după cum observați la articolul 17, decizii de stabilire a unui Acord parțial privind cardurile de tineret cu scopul a promova și facilita împreună cu Conferința europeană a cardurilor de tineret, care presupune conferința organizațiilor neguvernamentale din fiecare stat membru care vor coordona la fel procesul respectiv sub autoritatea autorităților administrației publice centrale.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Deci încă nu știți clar cine va face acest lucru.

**Domnul Ion Cebanu:**

După aderare vom stabili prin concurs acest ONG.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Am înțeles. Și la articolul 7 este scris că fiecare deținător de card al tineretului se bucură de anumite privilegii. Vreau să știu care este iarăși autoritatea responsabilă de determinare a privilegiilor acordate deținătorilor de carduri.

**Domnul Ion Cebanu:**

Privilegiile respective vor însemna anumite facilități la diferite servicii acordate de agenții economici din Republica Moldova și agenții economici care fac parte din proiectul respectiv la nivelul european. Acest lucru va fi stabilit odată cu partenerul nostru din societatea civilă.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Și astăzi, în Moldova, după câte știm, este un ONG care a avut o tentativă de implementare a unui card de tineret în Moldova și acordul, proiectul pe care-l dezbaterem astăzi spune că reducerile trebuie să fie nu mai mici de 10%.

Astăzi, pe site-ul acestui ONG noi vedem și 3%, și 5%. Veți avea un mecanism în care veți obliga pe acei care sînt parte să se conformeze prevederilor acestui acord?

Și, totodată, dacă planificați ceva, ca minister, să propuneți Guvernului facilități pentru agenții care ar da reduceri tinerilor sau dacă nu, care ar fi motivarea, cum o să-i motivați pe agenții economici să ofere aceste reduceri tinerilor deținători de carduri?

**Domnul Ion Cebanu:**

În primul rând, agenții economici vor avea în vizor nu numai tinerii din Republica Moldova, dar toți, 100 de mii, practic, de tineri care dețin, la ora actuală, în cadrul european respectivul card.

Într-adevăr, la ora actuală, în Republica Moldova, la nivelul asociațiilor obștești, este un reprezentant în cadrul acestei conferințe, dar acest reprezentant nu și-a onorat toate obligațiile respective și de aceea insistăm ca Republica Moldova, sub autoritățile centrale, să intre ca parte componentă a programului pentru a monitoriza și coordona în continuare acest proces.

**Doamna Liliala Palihovici:**

Dar facilitățile cum vor fi pentru agenți?

**Domnul Ion Ceban:**

Facilitățile le vom stabili împreună cu partenerul nostru din societatea civilă în comun.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Nu, și facilitățile pentru agenții economici, care susțin programul acesta?

**Domnul Ion Ceban:**

Facilitățile sînt prevăzute pentru tineri și nu pentru agenții economici.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Cum încurajați un agent economic să ofere nu 10% reducere tinerilor, dar 20%, 25%? Aceasta era întrebarea, esența întrebării.

**Domnul Ion Ceban:**

În primul rând, prin faptul că agentul respectiv, intrînd în acest proiect deja ca și partener, va avea mai mulți clienți, ca să spunem așa, din toate țările cel puțin pe care le-am citit, care sînt parte aderentă a acestuia. Aceasta, după unele date, sînt 100 de mii de cetățeni. Da, sau de membri.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 3.

**Domnul Oleg Țulea – Frațiunea PDM:**

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Ne-ar interesa să precizați unele momente și anume care este numărul la moment, numărul de persoane tinere care dețin acest card? Care este numărul agenților economici care vor presta în deservici, cu reducerea posesorilor de card? Ce va face ministerul ca să gestioneze acest proces, după ce va fi ratificat acest acord? Și cum intenționați să lansăm, să instituim propriul nostru card de tineret?

Pentru că, din câte am înțeles, cardurile, care sînt în uz acum, sînt fie că din România, fie că din Federația Rusă. Au mai fost diferite cazuri.

**Domnul Ion Ceban:**

Exact. În primul rînd, așa cum am spus, deja ONG-ul respectiv, fără coordonarea, desigur, a autorităților statului, a adus cîteva, simbolic, carduri din... ajutat de partea română, au fost distribuite cîteva mii în Republica Moldova. Deja la proiectul acesta au aderat cîteva agenți economici în număr de... în 2010 erau 70 de agenți economici, care ofereau diferite facilități pentru tinerii din Republica Moldova.

**Domnul Oleg Țulea:**

Cînd instituim noi cardul nostru?

**Domnul Ion Ceban:**

Cînd? Odată cu aderarea la acord.

**Domnul Oleg Țulea:**

Și cine va gestiona concret acest proces? Ministrul sau împreună cu ONG?

**Domnul Ion Ceban:**

Odată cu aderarea la Acord, noi, Ministerul Tineretului și Sportului, vom insista ca să avem atribuții directe în prezentarea acestui card, al acestui card care va conține anumite date despre identitatea persoanei ș.a.m.d. De aceea, Ministerul Tineretului și Sportului va juca un rol primordial în sensul acesta, alături, trebuie să recunoaștem aceasta, alături de partenerul din societatea civilă, la care vom insista la fel să fie stabilit prin concurs.

**Domnul Oleg Țulea:**

Da, mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, microfonul nr. 4.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Stimate domnule ministru,

Pe de o parte, salutăm inițiativa pe care ați luat-o de a ratifica acest acord parțial privind Cardul de Tineret. Sperăm că, prin aceasta, tinerii din Moldova se vor bucura de mai multe beneficii, în special călătorind în afara țării. Dar pe de altă parte, așa cum deja au sunat cîteva întrebări, există încă multă confuzie, există o confuzie legată de parteneriatul pe care îl veți avea cu o eventuală organizație neguvernamentală.

În raportul pe care l-ați prezentat este vorba de un parteneriat cu o Asociație obștească „Cardul European pentru Tineret”. Tot aici dumneavoastră spuneți vîrsta: 16 – 26 de ani. La ei, pe portalul lor este vîrsta 14 – 30 de ani. Apoi, este

legat de faptul că cardul va fi gratuit. Este vorba de o ofertă. Cine, cât va costa cardul peste o anumită perioadă de timp este greu de spus. Sînt sume totuși considerabile. Dacă luăm numai jumătate din studenții din Republica Moldova și dacă un card ar avea un sinecost, nu știu, de 5 sau 8 euro, aceasta ar însemna undeva în jur de sute de mii, că aproape o jumătate de milion de euro. Cine va achita toate acestea? De unde se vor lua sursele de finanțare? Ministerul Finanțelor, de asemenea, a avut o rezervă, legată de finanțarea acestui program.

Deci, fără ca să contestăm importanța acestei ratificări, acestei convenții, totuși, nu considerați că era bine să fiți, să aveți, cum să zic, să prevedeați ce va urma după ratificarea convenției. Pentru că apar mai multe semne de întrebare și n-am vrea să ne trezim cînd, după ce am ratificat Convenția, nu știm cine va fi ONG-ul care va gestiona, în ce condiții va gestiona, cum vor fi eliberate aceste carduri ș.a.m.d.

**Domnul Ion Ceban:**

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Tocmai de aceea și am insistat ca să aderăm la acest card, pentru că, la ora actuală, în Republica Moldova se întîmplă următorul lucru. Asociația Obștească deja face parte din conferința cardurilor europene. Deci ei sînt membrii, iar statul Republica Moldova rămîne în afară, fără a coordona tot acest proces. Și urmare și întrebările dumneavoastră pe care le-ați spus, ca statul să poată coordona toate aceste procese, toate aceste întrebări, trebuie să facă parte din acest acord.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Și care sînt pîrghiile? Cum dumneavoastră veți rezilia contractul cu acea asociație? Ce veți face?

**Domnul Ion Ceban:**

Vom cere la Directoratul pentru tineret și sport acest lucru, pentru că ei, în primul rînd, nu și-au onorat obligațiile care țineau de achitățile taxelor mai mulți ani la rînd. Fiindcă Asociația Obștească trebuie să plătească o anumită sumă de bani pentru beneficiari, în dependență de cîți beneficiari sînt pe țară.

**Domnul Valeriu Ghilețchi:**

Eu totuși vă urez, domnule ministru, dacă ratificăm, sper că îl vom ratifica astăzi, să fiți mai principal, să fie mai multă claritate în vederea aplicării, eliberării, gestionării, distribuirii acestui card, pentru că s-ar putea mai tîrziu să ne trezim cu mai multe învinuiri la adresa noastră.

Vă mulțumesc.

**Domnul Ion Ceban:**

Ca să mai avem aceste învinuiri, tocmai de aceasta trebuie să facem parte din acest proiect. Pînă la urmă, pentru că acesta este un proiect al Consiliului Europei. Și cred că merită să promovăm.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 5.

**Domnul Gheorghe Mocanu – Frațiunea PLDM:**

Mulțumesc.

Domnule ministru,

Bineînțeles, aderarea la acest acord oferă noi oportunități tinerilor din Moldova.

**Domnul Ion Ceban:**

Exact.

**Domnul Gheorghe Mocanu:**

Și sînt și eu unul dintre susținătorii și promotorii mobilității tinerilor. La o parte din întrebările pe care le aveam am primit deja răspuns. Totuși aș vrea cîteva lucruri de precizare. În expunerea de motive spuneți că finanțarea activităților prevăzute în prezentul acord se va efectua în limita surselor financiare alocate. Vă referiți că deja au fost planificate pentru anul acesta costurile aferente implementării acordului?

**Domnul Ion Ceban:**

Vorbim aici, în primul rînd, de ceea ce înseamnă identificarea unui ONG partener. Vorbim despre planificarea și edificarea acelor carduri care sînt necesare. Pentru că, la ora actuală, cardurile care sînt în Republica Moldova sînt acordate de către partea română. Și ele sînt, mă rog, executate de partea română.

Noi trebuie, odată cu aderarea, să le avem pe ale noastre, să avem datele noastre de identitate în acestea și să devenim parte componentă a Programului. Despre aceasta este vorba.

**Domnul Gheorghe Mocanu:**

Și a doua întrebare: cardurile de tineret, practic, vor fi distribuite de către organizații neguvernamentale. Care va fi rolul lor?

**Domnul Ion Ceban:**

Sub coordonarea ministerului.

**Domnul Gheorghe Mocanu:**

Care va fi rolul ministerului în acest proces?

**Domnul Ion Ceban:**

Va coordona acest proces. În primul rînd, va stabili asociația respectivă, care să aibă capacitatea să o facă.

**Domnul Gheorghe Mocanu:**

Deci prezentul acord...

**Domnul Ion Ceban:**

Va avea negocieri la fel în cadrul depistării și a agenților economici, pentru că noi vorbim despre card. Dar cardul are valoare atîta vreme și valoarea lui crește atît sau direct proporțional cu cîți agenți economici fac parte în proiectul respectiv.

**Domnul Gheorghe Mocanu:**

Să înțeleg că prezentul acord, semnat în 2010, dintre minister și prezenta asociație va fi reziliat și anunțat un nou concurs?

**Domnul Ion Ceban:**

Exact, atunci am fost nevoiți să facem lucrul acesta, pentru că eram în afara, în genere, a procesului, ei fiind parte deja a proiectului la nivelul Consiliului Europei, iar Republica Moldova nefiind parte.

**Domnul Gheorghe Mocanu:**

Vă mulțumesc.

Rog să fiu înscris cu luare de cuvînt.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Dar eu am o întrebare din ceea ce ați răspuns dumneavoastră acum, ați zis că ONG-ul are datorii față de organizația europeană.

**Domnul Ion Ceban:**

Exact, din discuțiile cu acei de la Directoratul pentru tineret și sport.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Da, întrebarea mea este următoarea. În momentul în care Republica Moldova, ca stat, aderă la acest program, datoriile ONG-urilor vor di achitate de stat sau de cine? Preluăm datoriile sau nu?

**Domnul Ion Ceban:**

Nu. Datoriile respective sînt ale ONG-ului respectiv. Și noi vom insista ca tocmai în baza acestuia să fie lichidat acesta ca și membru din Conferința Europeană.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Aceasta ar trebui să fie, domnule ministru, stabilit în scris și semnat. Chiar la momentul negocierii acordului, trebuia să fie stabilit acest lucru, ca să nu vă pomeniți că nu putem să aplicăm prevederile acestui acord pe teritoriul Republicii Moldova, fiindcă Moldova are o anumită datorie în cadrul programului.

**Domnul Ion Ceban:**

Datoria respectivă nu și-o asumă autoritățile statului, ele sînt sub autoritatea Conferinței Europene a Cardurilor de Tineret, din care fac parte asociațiile obștești.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 2.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Domnule ministru,

În articolul 12, fiecare parte, după consideră potrivit, va informa purtătorii cardului asupra faptului că acordă avantaje oferite de prezenta Convenție. Spuneți-mi, vă rog, care este mecanismul, care este procedura de a informa purtătorii sau eventualii purtători ai cardului de avantajele cardului.

**Domnul Ion Ceban:**

Prin mass-media cel mai bun.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Dar aceasta nu, aceste cheltuieli.

**Domnul Ion Ceban:**

Este vorba despre mii de oameni, care avantajează în baza proiectului.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Dar prin mass-media, din câte cunoaștem, cam costă. Nu?

**Domnul Ion Ceban:**

Eu am dat mai multe comunicate de presă la minister și nu au constatat nimic.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Domnule ministru,

Încă. Am înțeles.

**Domnul Ion Ceban:**

Mai mult ca atât, noi am susținut proiectul respectiv atîta vreme cît a fost susținut de partea română și...

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Domnule ministru,

Dumneavoastră aveți Card de Tineret?

**Domnul Ion Ceban:**

La ora actuală?

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Da.

**Domnul Ion Ceban:**

Da.

**Domnul Iurie Chiorescu:**

Am înțeles.

Și încă o precizare, ca să nu planeze suspiciuni asupra faptului că doar Ministerul Tineretului va identifica, depista anumite ONG-uri, care, ulterior, vor transmite carduri, poate pe lângă Ministerul Tineretului și Sportului. Mai atrageți în depistare și Ministerul Justiției, de exemplu, Ministerul Tehnologiei Informaționale, așa, ca idee.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 5.

**Domnul Gheorghe Brega:**

Mulțumesc.

Nu am nici o întrebare către de domnul ministru.

Domnule Președinte,

Am o întrebare de procedură. Iată, eu m-am uitat Regulamentul Parlamentului și n-am găsit nicăieri că acei din prezidium au dreptul de a pune mai mult de două întrebări. Poate este un Regulament nou sau nu? Dacă este, aș vrea să iau și eu cunoștință de el.

Vă mulțumesc.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Domnule Brega,

Nu este un Regulament deosebit, dar în momentul ce discutăm un astfel de acord important, eu cred că trebuie să clarificăm toate momentele, fiindcă aceasta o facem în interesul nostru, al tuturor.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 4.

**Domnul Nicolae Juravschi – Frațiunea PLDM:**

Domnule ministru,

Am înțeles că ministerul va gestiona acest program. Pentru mine este foarte important să aud de la dumneavoastră: care sînt totuși pîrghiile pentru sporirea gradului de imparțialitate a repartizării acestor carduri?

**Domnul Ion Ceban:**

Ele vor fi acordate în mod egal tuturor.

**Domnul Nicolae Juravschi:**

Poftim?

**Domnul Ion Ceban:**

Ele vor fi acordate tuturor tinerilor din Republica Moldova.

**Domnul Nicolae Juravschi:**

Tuturor tinerilor.

**Domnul Ion Ceban:**

Tuturor care vor depune o cerere, cetățeni ai Republicii Moldova.

**Domnul Nicolae Juravschi:**

Bine.

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Eu gîndesc așa. Dacă să trag o concluzie logică, marea majoritate a întrebărilor adresate în această sală astăzi s-au referit nu atît la oportunitatea sau nu de aderare a Republicii Moldova la acest proiect european, cît la mecanismele de funcționare. Așa-i? Păi, iată, eu mă gîndesc că astăzi noi ratificăm acest document și poate va fi necesar pentru a discuta în detalii și pentru a vedea care sînt condițiile și mecanismele respective.

Ori că o ședință specială, nu de plen a Parlamentului, da, sau în cadrul fracțiunilor, sau în cadrul comisiei de profil, într-adevăr, pentru a se vedea toate detaliile. Fiindcă va fi o greșeală, dacă noi astăzi o să continuăm să discutăm detaliile tehnicii de funcționare. Astăzi, treaba noastră este: acceptăm sau nu aderarea la acest mecanism. Iar mai departe ne folosim de pîrghiile puse la dispoziția deputaților, Parlamentului propriu-zis, pentru a ne informa detaliat referitor la mecanismele de funcționare.

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

**Domnul Ion Ceban:**

Eu vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Rog comisia.

**Domnul Igor Corman – *Fracțiunea PDM:***

Stimați colegi,

Comisia a examinat acest proiect de lege chiar în două rînduri și toate întrebările puse astăzi aici, în ședința în plen, au fost auzite și în cadrul comisiei. Comisia consideră că această inițiativă este una bună și propune ca să aprobăm acest proiect de lege astăzi în primă lectură și în a doua lectură. Iar ministerului, bineînțeles, îi revine sarcina de a organiza și de a monitoriza, după aderarea la acest acord, procesul respectiv la nivelul convenit. Și propunem ratificarea acestui acord.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, mulțumesc.

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.  
Mulțumesc.  
Luare de cuvînt, domnul Mocanu.

**Domnul Gheorghe Mocanu:**

Stimați colegi,

Aderarea la Acordul parțial privind Cardul de Tineret este evident că deschide noi oportunități tinerilor din Republica Moldova, pentru că facilitează mobilitatea în spațiul european. Pînă în acest moment, Cardul de Tineret a fost adoptat în 38 de țări membre ale Consiliului Europei. Valorile, valorile care stau la baza creării și recunoașterii de către Consiliul Europei a acestui card european de tineret sînt: mobilitate, facilitare, informare, participare. Tinerii sînt încurajați să călătorească, să cunoască lumea, pentru a se dezvolta ca personalitate. Li se facilitează accesul la cultură, la educație, la bunuri și servicii prin prețuri competitive.

Tinerii sînt îndemnați să participe în comunitatea de unde provin și să ofere soluții. În prezent, țările care au aderat la acord desfășoară proiecte în domeniul voluntariatului, dezvoltării politicilor de tineret, proiecte media pentru tineri. Componentele principale ale acordului presupun că cetățenii, care au vîrsta de pînă la 26 sau 30 de ani, să beneficieze de un card valabil cel puțin un an, care oferă prețuri mai mici posesorilor din țările semnatare. Privilegiile acordate deținătorilor Cardului de tineret se vor aplica, în special, în domeniul transportului, serviciilor de cazare, cultură, educație, activităților de recreere.

Beneficiarii direcți ai Cardului de Tineret vor fi elevii, studenții, masteranzii din Republica Moldova. Iar interacțiunea dintre agenții economici și tinerii din Republica Moldova este facilitată, deoarece acei care acceptă prevederile acordului își asumă angajamentul de a oferi reduceri cel puțin de 10 la sută, iar în unele țări din Uniunea Europeană se ajunge chiar la 50 – 60 sau 75 la sută celor care posedă acest card. La nivel european, există sute de mii de companii care au implementat acest sistem și peste 4 milioane de beneficiari.

În momentul investirii Guvernului, una din măsurile asumate prin Programul de guvernare în domeniul politicilor de tineret a fost, citez:

„Stimularea dezvoltării parteneriatelor dintre instituțiile de învățămînt din Republica Moldova și cele din străinătate pentru a stimula mobilitatea elevilor și studenților în spațiul educațional internațional. Iar adoptarea Acordului privind Cardul de Tineret este o componentă, care, alături de acordurile privind schimbul de studenți, evident, asigură dimensiunea de mobilitate a elevilor și studenților prin facilitarea accesului la bunuri și servicii prin prețuri competitive. Odată adoptat, Acordul parțial privind Cardul de Tineret oferă o nouă platformă de dezvoltare a tinerilor din Republica Moldova și oferă noi posibilități și oportunități pentru mobilitatea tinerilor din Moldova”.

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Proiectul nr. 2187. Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat în prima lectură.

Comisia propune ratificarea și în lectura a doua. Obiecții sînt? Dar voturi sînt?

Atunci facem în felul următor, stimați colegi, am o propunere. Noi avem proiectele nr. 302, nr. 317. Din discuțiile pe care le-am purtat astăzi dimineața, înainte de a începe ședința plenului Parlamentului, aceste două proiecte se referă la subiectul cu instanțele specializate. Avem o sarcină în față, fiindcă, ca să nu admitem un haos în acest sistem, obligațiunea noastră astăzi este ca această problema noi să o examinăm și să o votăm nu doar în prima lectură, dar și în a doua lectură. Pentru ca prevederile respective să intre în vigoare cât mai rapid posibil. Nu avem perioadă de timp pînă joia sau vinerea viitoare.

În aceste condiții, Comisia juridică, numiri și inmunități, domnule președinte, am informat că este pregătit un raport doar pentru prima lectură. E nevoie să se pregătească definitiv, cu toate propunerile, raportul pentru lectura a doua, ca să fim în stare să-l examinăm și să-l votăm. Pe acest motiv, avînd o asemenea situație, propunerea este deci să oferim o pauză pentru a discuta. Dar, în special, pentru ședința comisiei, ca să fim în capacitatea să închidem acest subiect astăzi.

Microfonul nr. 4.

**Domnul Valeriu Streleț:**

Mulțumesc, domnule Președinte.

Privind proiectul nr. 317 nu este raportul nici măcar pentru prima lectură. De aceea, cred că comisia trebuie să facă acest raport. Cît ține de evoluția în timp, noi, eu aș propune, avînd în vedere că avem două ore și zece minute de cînd am început ședința, să se întrunească acum comisia, să lucreze pentru raportul în primă lectură la nr. 317. Și, în 20 – 25 de minute, ne întrunim în Alianță, pentru a discuta acest subiect, plus încă un subiect suplimentar.

**Domnul Marian Lupu:**

Bine, dar să fie clar și pentru mass-media și pentru acei care asistă astăzi, să luăm timpul, fiindcă ședința comisiei ar putea să fie 15 – 20.

**Domnul Valeriu Streleț:**

Da.

**Domnul Marian Lupu:**

În jumătate de oră discuții în cadrul Alianței. Sîntem acum la 12.10. Cît? O oră cel puțin.

**Domnul Valeriu Streleț:**

O oră, da.

**Domnul Marian Lupu:**

Atunci, să stabilim: revenim să continuăm ședința plenului Parlamentului la orele 13.30, ca toată lumea să aibă.

**Domnul Valeriu Streleț:**

La 13.30 în Alianță sau aici?

**Domnul Marian Lupu:**

Nu, nu, deja...

**Domnul Valeriu Streleț:**

Aici, dar la Alianță când?

**Domnul Marian Lupu:**

La Alianță.

**Domnul Valeriu Streleț:**

Peste 20 de minute?

**Domnul Marian Lupu:**

Microfnul nr. 5.

**Domnul Victor Popa:**

În Alinață după ce finalizăm, căci trebuie să venim cu o poziție a comisiei, nu?

**Domnul Marian Lupu:**

Da.

**Domnul Valeriu Streleț:**

Adică, după comisie, în Alianță?

**Domnul Victor Popa:**

Cum finalizăm lucrul în comisie, venim în Alianță.

**Domnul Marian Lupu:**

Eu aș ruga, în acest caz, să fim pe aici. Fiecare fracțiune, determinați, vă rog, câte o persoană care rămîne în contact cu colegii din Comisia juridică, numiri și imunități. Și cum primim semnalul, mobilizăm membrii și ...

**Domnul Valeriu Streleț:**

O'key, am înțeles.

**Domnul Victor Popa:**

Rugăm membrii Comisiei juridice, numiri și imunități în sediul Frațiunii Partidului Liberal, pentru ședință.

**Domnul Marian Lupu:**

Da, deci anunț pauză pînă la 13.30.

**P A U Z Ă**

\*

\* \* \*

**D U P Ă P A U Z Ă**

**Domnul Marian Lupu:**

Stimați colegi,

Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră.

Stimați colegi numărători pe sectoare,

Eu vreau să vă rog să-mi dați o mîină de ajutor, pentru a constata cvorumul în sală.

**N u m ă r ă t o r i i:**

Deocamdată 29.

**Domnul Marian Lupu:**

Sectorul nr.3 – 29.

Sectorul nr.2,

Cîți oameni?

– 56, mi se transmite din Secretariat, de deputați în sală.

Constat caracterul deliberativ în continuare al ședinței. Continuăm.

Stimați colegi,

Pentru stenogramă, fixează decizia pe care am adoptat-o în cadrul discuțiilor purtate cu referință la proiectul nr.1672, examinarea lui se va face în cadrul unei ședințe a plenului ulterioară, pentru a avea timpul necesar, în special, comisiilor de profil ca să asigure relevanța conținutului acestui proiect și corespunderea cu normele legalității și constituționale.

Acum noi cu dumneavoastră ne-am oprit la proiectul nr.2187, fiind examinat raportul autorilor, cît și a fost prezentat raportul comisiei. Luările de cuvînt, la fel, s-au produs, lucru care îmi permite să supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului nr.2187. Mă refer la aderarea Republicii Moldova la Acordul parțial privind Cardul de Tineret. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc. Proiectul este aprobat în primă lectură.

Comisia a propus să votăm și în a doua lectură. Frațiunile parlamentare, obiecții? Nu sînt. Se acceptă.

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2187. Cine este pentru rog să voteze. Rog rezultatele.

**N u m ă r ă t o r i i:**

– 31.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

**N u m ă r ă t o r i i:**

– 22.

**Domnul Marian Lupu:**

Mulțumesc.

53 de voturi „pro.” Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr.2187 este adoptat în lectura a doua.

Acum, stimați colegi, proiectul de Lege nr.302 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă. Inițiativa unui grup de deputați. Prezintă domnul Ghimpu. Vă rog.

**Domnul Mihai Ghimpu:**

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Onorată audiență,

Acest proiect pentru modificarea Codului de procedură civilă este urmare a Hotărîrii Curții Constituționale, care a declarat, la 9 februarie, Legea nr.163 din 22 iulie 2011 ca una neconstituțională. Această Hotărîre, din 9 februarie, îmi cer scuze, dar am să mă exprim așa cum îmi place mie cîteodată, are iz de vin fiert, de izvar cum zic moldovenii. Fiindcă, prin această hotărîre, înalta Curte Constituțională și nu toți, dar acei judecători care au votat „pentru”, au compromis nu numai Alianța pentru Integrare Europeană, care este puterea în stat, ci statul ca atare. Fiindcă noi sîntem un stat de drept și democratic, ceea ce înseamnă supremația legii.

Conform articolului 60 din Constituție, Parlamentul este unica autoritate legislativă a statului, ceea ce înseamnă că nu Curtea Constituțională formează sau desființează Guvernul, instanțele judecătorești, ci doar Parlamentul, ca singura autoritate legislativă.

Curtea Constituțională, conform articolului 134 din Constituție, este unica autoritate de jurisdicție constituțională. Ceea ce înseamnă că la Curtea Constituțională are menirea doar să garanteze supremația Constituției, atît. Și ea trebuie să fie, ce ține de Constituție, icoana tuturor organelor care lucrează cu legea.

Ce avem noi în acest caz? Am adoptat o lege, în baza cărei norme am adoptat noi această lege? În baza, desigur, a Constituției, care ne dă dreptul, ca singură autoritate legislativă, să adoptăm legi care reglementează, în acest caz, instanțele judecătorești, mai la concret judecătoriile specializate.

De ce s-a condus Parlamentul cînd am adoptat această lege? Una. Reformarea sistemului judecătoresc. Doi. Combaterea corupției în acest sistem. Și

la bază am avut punctul 2 al articolului 115, care scrie: pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializate. E simplu pentru fiecare om, și nu numai de câțiva ani, că cuvântul „poate” asta înseamnă: vrem – hotărâm așa, vrem – hotărâm altfel. Vrem – formăm instanțe specializate, vrem – le reorganizăm sau le lichidăm.

Curtea Constituțională ce-a făcut? Și-a luat dreptul Parlamentului, ca unic organ legislativ, și ne-a spus: stați, domnilor, că nu voi hotărâți, noi hotărâm trebuie ele lichidate sau nu trebuie lichidate.

Eu n-aș vrea să spun niște lucruri care se discută în societate, le-am auzit fiecare. Cum am zis, e treaba Procuraturii, Centrului Anticorupție și a altor organe. Și nu în zadar astăzi i-am pus întrebare domnului director al Centrului, domnului Chetru, și aș solicita să-mi dea răspuns în scris. E trist, dragi colegi, ce se întâmplă în acest stat de drept și democratic, care și-a asumat ca obiectiv integrarea europeană. Obiectivul „Integrarea europeană” înseamnă supremația legii. Fiindcă în această Uniune Europeană nu există funcționarea telefonului.

Drept exemplu avem Curtea Europeană, unde acolo nu-l sună pe Ghimpu sau Ghimpu pe altcineva. Și dacă vedem ... Nu, dau exemplu pe mine, ca să nu supăr pe altcineva. Și dacă observăm cu toții acei cetățeni care n-au găsit dreptate la instanțele noastre, care, de fapt, trebuiau să-o facă, au găsit-o la Curtea Europeană.

Iată ce a făcut Curtea Constituțională. Și vreau să spun că vina este a noastră. Așa când în familie tata n-are grijă de gospodărie și de cum cresc copiii și ei fac ce vor, așa și în statul nostru: totul depinde de puterea din stat, de noi, de Alianță. Și ei și-au permis acest lucru, fiindcă noi tolerăm timp de doi ani și jumătate, unii judecători, sînt alții foarte buni judecători, cinstiți și corecți, și procurori, și anchetatori și-i știm cine sînt corupți, și vorbim de ei de parcă am vorbi de care e anotimpul afară, liber și liniștiți că au luat milioane, că au dat sutare, că nu știu ce. Noi trebuie să arătăm că noi sîntem puterea în stat, puterea care respectă legea curată ca lacrima și sfîntă ca icoana

De ce am venit cu acest proiect? La subiect, domnule Diacov. Știu că nu-ți place când vorbesc de corupție. Nu, e o glumă, e o glumă, e o glumă.

Noi trebuie să îndeplinim Hotărîrea Curții Constituționale, ca să dăm dovadă că sîntem Parlament care respectăm legea, hotărîrea Curții este obligatorie pentru noi. Dar nu trebuie să admitem ca acești judecători să rămîină în continuare să folosească funcția statului, pe care le-a dat-o statul, dar statul aceștia sînt cetățenii care așteaptă dreptate în acest stat. Și asta înseamnă, în trei cuvinte, cum am „spus eu, să luăm litigiile economice, care în românește înseamnă „cașcaval”, dar moldovenește „treucă”, de la acești oameni, care, în acești 22 de ani de zile, au luat aproape toată averea statului și au dat-o unor persoane și, inclusiv, a rămas și a lor. Se văd castelele lor, mașinile, tot ceea ce nu avem noi unii care au fost la putere zeci de ani de zile și au avut, poate, mai mari posibilități, dar au respectat legea.

În cazul în care noi nu respectăm Hotărîrea Curții Constituționale o să ne pomenim, din nou, cu o hotărîre nouă. În cazul în care noi nu lăsăm aceste instanțe, lichidăm, de exemplu, Curtea de Apel Economică, asta înseamnă că luăm judecători de la Curtea de Apel Economică și-i trecem la Curtea de Apel Chișinău

sau Bălți, sau Cahul și-i întrebăm: ce schimbăm noi? Am atins noi scopul care ni l-am asumat să facem ceva ca să diminuăm această corupție? Iată de ce vă chem să susțineți acest proiect.

Și ultima. Cum credeți dumneavoastră în cazul în care Parlamentul ar fi lichidat judecătoriile militare, care și ele sînt specializate, Curtea Constituțională ar fi declarat legea noastră neconstituțională, cum credeți? Nu. Așa-i? Aveți dreptate. Fiindcă lor nu le dă nimic judecătoriile militare. Interesul este nu cauza militară, dar cauza economică, adică litigiile economice.

Mulțumesc și vă chem să susțineți acest proiect.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc.

Rog comisia.

**Domnul Victor Popa – Frațiunea PL:**

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.302 din 14 februarie curent pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă.

Înaintarea prezentului proiect este condiționată de efectele Hotărîii Curții Constituționale din 9 februarie 2012 privind controlul constituționalității Legii nr.163 din 22 iulie 2011. Prin urmare, proiectul conține măsuri de perfecționare și reformare a sistemului judecătoresc, conform cărora unele competențe ale instanțelor judecătorești economice vor fi preluate de către instanțele judecătorești de drept comun. În acest sens, se propune amendarea unor articole din compartimentul Codului de procedură civilă, care stabilesc competența jurisdicțională a judecătoriilor economice de circumscripție și a Curții de Apel Economice.

În rezultatul dezbaterii proiectului de Lege nr.302 din 14 februarie 2012, comisia a constatat că acesta corespunde rigorilor legale și a decis să propună Parlamentului aprobarea lui în primă lectură.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Mulțumesc.

Nu am pe listă luări de cuvînt, pe care motiv voi supune votului, potrivit raportului comisiei de profil, aprobarea în primă lectură a proiectului nr.302. Cine este pentru rog să voteze. **Vot unanim.** Proiectul este aprobat.

Proiectul de Lege nr. 317 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Guvernul.

**Domnul Oleg Efrim – ministrul justiției:**

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Propun atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, care vine să completeze golul legislativ cauzat de declararea neconstituționalității Legii nr.163 privind modificarea și completarea unor acte legislative, în temeiul căreia a fost dispusă lichidarea instanțelor judecătorești specializate.

Necesitatea și rapiditatea elaborării acestui proiect rezidă în faptul că, momentan, nu există prevederi care să atribuie competența examinării cauzelor civile cu caracter economic unor instanțe judecătorești, cât și cele militare. Atît justițiabilii, cât și magistrații sînt derutați. Impactul acestui gol legislativ este unul nefast și afectează grav dreptul justițiabililor de a accede liber la o instanță investită prin lege.

În acest context, este mare probabilitatea invocării examinării excesiv de îndelungate a cauzelor civile și penale de către instanțele naționale și repararea prejudiciului de către stat, cauzat prin aceasta justițiabililor.

În scopul oferirii unor soluții legislative, proiectul propune un set de modificări la: Legea privind organizarea judecătorească; Legea privind statutul judecătorului; Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție; Codul de procedură penală; Codul de procedură civilă.

Esența modificărilor este redenumirea Judecătoriei Economice în Judecătorie Comercială, cu atribuirea în competența ei a trei categorii de cauze, lichidarea Curții de Apel Economice, precum și reinvestirea judecătoriei militare cu competența de a examina cauzele care erau în competența acestei instanțe.

Din start, țin să menționez că nu există nici o divergență cu prevederile Constituției, or articolul 115 din Constituție vorbește despre judecătorii specializate, nu și de curți de apel. Și, astfel, soluția propusă de Guvern nu vine în contradicție cu Hotărîrea Curții Constituționale din 9 februarie anul curent.

În rest, în „Dispoziții finale” ale acestui proiect se oferă soluții referitor la cazurile care sînt astăzi pe rol, ce se întîmplă cu ele. La fel, se propun soluții pentru transferarea cazurilor care nu sînt în competența judecătoriilor de drept comun către Judecătoria Comercială și invers: din Judecătoria Comercială și Curtea de Apel Economică către instanțele de drept comun. Aceste toate prevederi urmează a fi realizate în decurs de 15 zile din momentul intrării legii în vigoare.

Acestea fiind spuse, rog suportul dumneavoastră pentru acest proiect.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc.

Comisia.

**Domnul Victor Popa:**

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.317 din 15 februarie curent, înaintat de către Guvern, și menționează următoarele. Elaborarea prezentului proiect de lege a fost înaintată în scopul aducerii în concordanță a cadrului legislativ ce reglementează funcționarea și competența instanțelor judecătorești, avînd în vedere faptul că prevederile Legii nr.163 din 22 iulie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit cărora au fost lichidate instanțele specializate, au fost declarate neconstituționale.

Ca scop se propune restabilirea normelor de reglementare a judecătoriilor militare și comerciale. La fel, inițiativa prevede că curțile de apel de drept comun vor prelua competențele Curții de Apel Economice, ca instanță de apel și instanță de fond. În acest sens, sînt propuse modificările și completările de rigoare la Legea privind organizarea judecătorească, Legea privind statutul judecătorului, Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție, Codul de procedură penală și Codul de procedură ...

Legea privind statutul judecătorului, Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție, Codul de procedură penală și Codului de procedură civilă.

Concomitent, comisia menționează că reglementări, similare celor prevăzute în proiectul de Lege nr. 317, se conțin și în inițiativa legislativă nr. 302, care vizează aceeași problemă, dar al căreia concept diferă de cel al inițiativei legislative menționate.

Comisia juridică, numiri și imunități propune Parlamentului proiectul de Lege nr. 317 pentru examinare și aprobare în lectura întâi, iar în temeiul articolului 56 alineatul (4) din Regulament, urmînd ca aceste ambele proiecte, nr.317 și nr. 302, să fie comasate într-un singur proiect în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

**Domnul Marian Lupu:**

Întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului nr.317. Cine este pentru rog să voteze. Vot unanim. Proiectul nr. 317 este aprobat în primă lectură.

Rugămintea o să fie, precum discutasem și în cadrul ședinței Alianței, pînă joi, săptămîna viitoare să fie terminate toate pregătirile pentru lectura a doua la acest subiect. Considerăm cu dumneavoastră. Dar, de fapt, să urmăm procedurile legale. Voi supune votului includerea proiectului nr. 317, da, nr. 302, că ele merg împreună, se comasează pentru lectura a doua, pentru ca ele să fie incluse pe ordinea de zi pentru ziua de joi, săptămîna viitoare. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Propunerea este acceptată.

Stimați colegi,

Rămîne un singur subiect, la care aş dori să consult colegii noştri de la PL. Dacă cumva de ieri pînă azi s-a mai schimbat situația sau nu? Reitez că colegii au solicitat o perioadă de pînă joia viitoare, în condițiile în care se muncește intens chiar plecînd din ziua de astăzi, ca să ajungem la stabilirea datei de 15 martie, data alegerii Şefului Statului. Care este poziția grupului PL?

Microfonul nr. 5.

**Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:**

Noi, de fapt, mai avem un proiect nr. 2387, pe care nu are absolut nici o problemă. Zic să-l examinăm pe acesta întîi.

**Domnul Marian Lupu:**

O să-l examinăm și pe acesta.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Păi, îl examinăm pe acesta după acesta.

**Domnul Marian Lupu:**

De acord.

Nu, stimați colegi, nu aveți frică, nimeni nu are de gînd să preseze nota. Nimeni nu are de gînd să apese. Eu am solicitat doar opinia.

Microfonul nr. 5.

**Doamna Corina Fusu – Frațiunea PL:**

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi,

Frațiunea Partidului Liberal rămîne pe poziția expusă în cadrul ședinței plenare a Parlamentului de ieri. Deci poziția noastră fermă este că nu putem numi, stabili data alegerii Președintelui Republicii Moldova, înainte de a-i identifica candidatura la această funcție înaltă în stat.

Frațiunea noastră este gata să înceapă examinarea, studierea, aprecierea candidaților propuși. Începînd cu după amiaza zilei de astăzi sîntem gata să lucrăm sîmbătă și duminică, astfel încît, precum am spus și ieri, în timp de 7 zile pînă la ședința viitoare de joi să fim gata cu această candidatură, identificată, semnată, semnat sprijinul pentru candidatul respectiv de către 62 de deputați. Și joia viitoare numim data alegerilor cu siguranță.

**Domnul Marian Lupu:**

Bine, stimați colegi.

Avînd situația zilei de ieri, mă refer și la prezența în sală, și la necesitatea de a avea o poziție consolidată în cadrul majorității parlamentare, propunerea este nr. 328 să rămînă pe ordinea de zi. O mișcăm pentru ziua de joi. Între timp, muncim la modul cel mai activ pentru a stabili oficial ziua alegerii șefului statului. Deci ne orientăm, repet încă o dată, pentru ziua de 23, lucru care.

Vin cu o rugămintă către toți. Pînă atunci, în speranța și în siguranța că vom reuși ca această o săptămînă diferență din ziua de astăzi pînă săptămîna viitoare să nu ducă totuși la amînarea în continuare și în continuare a zilei propriu-zise de alegere a Șefului Statului.

**Doamna Corina Fusu:**

Exact.

**Domnul Marian Lupu:**

Da.

**Doamna Corina Fusu:**

Domnule Președinte,

Noi sîntem gata să convenim chiar astăzi cînd ne putem întruni pentru a examina candidaturile propuse.

**Domnul Marian Lupu:**

De acord.

**Doamna Corina Fusu:**

Cu cea mai mare seriozitate.

**Domnul Marian Lupu:**

În calitate de partea care deține președinția la Consiliul Alianței și în Alianță, imediat după terminarea ședinței plenului Parlamentului, vom solicita opinia colegilor și stabilirea zilei concrete, poate chiar astăzi, ora respectivă, ca să începem acest exercițiu.

**Doamna Corina Fusu:**

Da. Mulțumim.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 3.

**Domnul Dumitru Diacov:**

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu și ieri, și astăzi am înțeles că toate grupurile sînt dispuse să caute această soluție. Și noi sîntem dispuși să lucrăm cît se cere de la noi. Dar am înțeles că joia viitoare, indiferent de finalitatea acestui proces, data alegerilor va fi numită și colegii vor participa la votarea datei. Fiindcă identificarea candidaturii nu depinde numai de un singur partid, depinde de toate trei partide. Dar data de 15 martie a fost coordonată cu noi ca un reper pentru mobilizarea întregului Parlament. Deci noi așa înțelegem: joia viitoare, dacă este candidatul este foarte bine, dacă nu este candidatul, oricum noi punem la vot această dată.

**Domnul Marian Lupu:**

Microfonul nr. 5.

**Domnul Mihai Ghimpu:**

Domnul Dmitri Gheorghevici,

Noi, la modul serios, Frațiunea Partidului Liberal, vrem să fie ales Președintele. Și astăzi avem o săptămână în care noi n-am discutat defel sau, mai bine zis, dumneavoastră cei trei și apoi noi împreună patru. Și dacă și săptămâna viitoare iarăși n-o să depunem efort ca să identificăm candidatul? Nu, noi nu așa am spus, că vom vota joia viitoare. Joia viitoare votăm data, dacă este identificat candidatul. Și vă rog să fim consecvenți în aceasta. Noi avem timp de ajuns. Luăm alfabetul și începem cu toți de la A, dacă nu sînt alte soluții, pînă ajungem la Z. Sau ne oprim la D, de exemplu. Să vedem. (*Rîsete în sală.*)

**Domnul Marian Lupu:**

Deci proiectul nr. 328 rămîne pe ordinea de zi pentru joia viitoare, fiindcă oricum a fost votat pentru, ca parte componentă a agendei.

Microfonul nr. 3.

**Domnul Dumitru Diacov:**

Înainte de D este G.

**Domnul Marian Lupu:**

Bine. Proiectul nr. 2387.

Stimați colegi,

Eu vă rog foarte mult, este o problemă serioasă. Și, în cadrul unei asemenea probleme, „hi-hi”, „ha-ha” și zîmbete puțin mai prostești pe față chiar nu se leagă cu situația momentului. Atrag atenția asupra acestui lucru.

Proiectul nr.2387, proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative. Inițiativa unui grup de deputați. Prezintă domnul Munteanu.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

În ultimii 10 – 15 ani s-au făcut cercetări și s-au scris mii de lucrări științifice, demonstrîndu-se cu prisosință efectul negativ pe care îl au produsele, pe care noi convențional le numim produse de fast-food, asupra creșterii și dezvoltării normale a copiilor. Alimentația nesănătoasă care solicită un efort digestiv puternic sau care au un efect excitant ori a căror combinație produce efecte negative digestive nefavorabile, duce la obezitate, dislipidimii, modificări ale nivelului grăsimilor în sînge, diabet zaharat, cancer, boli cardiovasculare, hipertensiune arterială.

Diabetul zaharat este una dintre cele mai răspîndite maladii cronice la copii, care este diagnosticată cu întîrziere sau atunci cînd copilul are cetoacidoză diabetică. Diabetul afectează viața copiilor prin necesitatea de a controla în

permanență nivelul glucozei, de a administra insulina, dar și de a respecta echilibrul dintre regimul alimentar corect și efortul fizic. Din păcate, multe dintre produsele în vânzare, cel mai adesea cele numite de fast – food, în incinta instituțiilor de învățământ sînt mult prea departe de noțiunea de aliment sănătos, avînd deseori chiar și efecte negative asupra creșterii și dezvoltării copiilor, care, în virtutea vârstei, nu conștientizează nocivitatea acestora și sînt deseori atrași de ambalajele colorate.

Proiectul de lege propus vine să contribuie la respectarea principiilor care stau la baza unei alimentații sănătoase pentru copii și tineri, stabilind un cadru legislativ propice pentru dezvoltarea sănătoasă a copiilor.

În aceste condiții, proiectul prevede interzicerea comercializării în incinta școlilor și a grădinițelor, și în imediata apropiere a acestora, la o distanță de 100 m a produselor nerecomandate copiilor.

Totodată, pentru ca această normă să nu rămînă una declarativă, propunem amendarea Codului contravențional al Republicii Moldova și includerea unor sancțiuni pentru acei care nu vor respecta aceste prevederi.

Din start, vreau să anticipiez cîteva întrebări spuse la nivelul comisiei vizavi de închiderea unor puncte de comercializare, respectiv afectarea intereselor unor agenți economici nu este adevărat, aceștia doar vor trebui să-și reconsidere sortimentul de alimente, respectiv băuturi, pe care le comercializează, să se conformeze cu acea listă pe care o va elabora Ministerul Sănătății împreună cu Ministerul Educației. Respectiv, nu va trebui de montat nici o gheretă, nici un chioșc din... sau închis vreun magazin din jurul acestor școli, doar acești operatori economici vor trebui să se conformeze noilor prevederi ale legii.

Mai mult decît atît, ei nu vor trebui nici să-și ia altă autorizație de la administrația publică locală de la Primărie, avînd în vedere faptul că vor păstra același profil, alimente doar, vă spuneam, va fi verificat acest lucru de instituțiile respective, pentru a verifica conformitatea cu această lege.

Aceasta am vrut să vă zic. Dacă sînt întrebări, vă răspund cu cea mai mare plăcere.

**Domnul Marian Lupu:**

Mersi.

Întrebări?

Microfonul nr. 5.

**Domnul Ghenadie Ciobanu – Frațiunea PLDM:**

Înainte de vă pune întrebările, stimate coleg, stimate domnule deputat Munteanu, vreau să remarc că nota informativă, precum și această prezentare, pe care ați făcut-o, sînt convingătoare și totuși nu reflectă fenomenul dependenței al produselor de tip fast-food. Cele mai recente cercetări medicale din Europa și din America arată că cea mai mare parte a produselor fast-food și a băuturilor carbogazoase, mai ales a celor dulci, generează deprindere și dependență și provoacă stări depresive la adolescenții dependenți.

Deci, luîndu-se în vedere această informație, vreau să vă întreb: de ce vă opriți la jumătate de cale, interzicînd comercializarea acestor produse doar în instituțiile școlare și în imediata apropiere, vorbiți despre 100 m. De ce nu optați pentru interzicerea comercializării fast-foodurilor și băuturilor dulci carbogazoase către copiii cu vîrsta de pînă la 12 ani în general, precum și pentru interzicerea publicității produselor alimentare nocive?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Sînt departe de gîndul că, printr-o simplă modificare, vom putea să epuizăm toate problemele existente în domeniu. Nici nu am insistat asupra dependenței pe care pot să o creeze aceste produse copiilor. Este indubitabil efectul negativ și acesta a fost punctul central pe care îl au aceste produse asupra sănătății copiilor.

Am avut la bază și anumite recomandări ale unor instituții europene în acest sens. Pînă la urmă, în situația în care copilul este acasă, răspunde de el părintele. Oricum, fiecare părinte responsabil, are grijă de sănătatea copiilor săi și, cu siguranță, limitează accesul acestora la produsele de acest gen. În situația în care copiii sînt la școală, aceștia profită de libertatea pe care o au și interacționează, dacă vreți, cu aceste produse care le fac mai mult rău decît bine.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Eu vă mulțumesc.

Și totuși aș vrea să precizez.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Sînt absolut de acord cu dumneavoastră, dacă ar fi de voia mea, zic eu, aș merge mult mai departe, dar acestea sînt condițiile. Și cred că este un prim plan, un prim pas să vedem cum funcționează această lege, să vedem care o să fie eficacitatea implementării acestei legi. Și, după aceasta, putem veni și cu amendamente, cu dezvoltarea acestui mecanism.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Eu vă mulțumesc.

Totuși am să insist pe faptul că sîntem pe jumătate de măsură. Nu în zadar am remarcat două lucruri. În primul rînd, dependența. În al doilea rînd, această deprindere. Deoarece s-a dovedit că nocivitatea este una similară cu cea a tutunului și a alcoolului. Iată de ce în multe țări deja au fost interzisă comercializarea fast-foodurilor copiilor cu vîrsta de pînă la 12 ani.

Și un alt lucru, un alt argument pe care l-ați adus privind părinții și deci orele după școală. Vreau să vă spun că astăzi nu cred că într-o țară civilizată sînt copii, care, după școală, nu merg la școală muzicală, sportivă, la cercuri, la limbi străine, la școlile de limbi străine etc., etc., unde sînt aceleași tentații și sînt aceleași pericole. Și dacă este să comparăm, dar se compară acum produsele fastfood și apele carbogazoase, deci băuturile dulci, mai ales carbogazoase, se compară cu drogurile și cu dependența. Și mai ales în cazul pe care vi l-am spus că, pe lîngă

toate aceste lucruri, încă mai provoacă și depresie, sînt și depresive, provoacă depresiuni.

Iată de ce, dacă vrem să soluționăm radical această problemă, nu putem să rămînem la jumătate, pe jumătate de drum sau pe jumătate de măsură. Ar trebui cred că să ne gîndim la o lege plină și care depinde absolut de noi. Nu, argumentul dumneavoastră că, dacă ar depinde de dumneavoastră, într-un fel nu l-aș accepta în plină măsură, pentru că depinde de noi. Altă situație este: dacă sîntem gata sau nu astăzi?

A doua întrebare, dacă îmi permiteți, să referă la articolul 3 alineatul (2). Cum considerați, nu este cazul să se recomande Ministerului Educației în acest articol, anume la alineatul (2) al prezentului proiect de lege, elaborarea unei adresări directe către copii, într-un limbaj accesibil, o adresare care să explice ce este bine și ce este rău, deoarece, cum ați menționat, copiii sînt atrași de ambalaje colorate și nu cunosc ce înseamnă calorii, ingrediente etc. Ei se conduc doar de dorințele sale.

Nu e cazul să propunem, la acest alineat și la acest articol, să se facă o recomandare Ministerului Educației să facă o adresare cu explicații. Ați înțeles.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Accesibile.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da. Vă mulțumesc foarte mult.

De fapt, articolul 3 înglobează anumite reglementări pentru executarea legii, dar asta nicidecum nu exclude alte acțiuni, măsuri, dacă vreți, pe care trebuie să le întreprindă, mai ales cele educative, care pot să le facă și acum.

Eu am văzut avizul Guvernului. A fost salutată această lege la nivelul adoptării sale la Guvern. Atît de mult a fost salutată, încît seara, la știri, au zis că Guvernul a aprobat această lege și ne-au rugat s-o aprobăm și noi foarte repede.

Dar mecanismul era descris, ministerul, care sînt responsabilitățile Ministerului Sănătății și ale Ministerului Educației în vederea implementării acestei legi. Dar nu cred că trebuie să scriem în lege că obligăm Ministerul Educației să ducă activitate de educație a copiilor în privința efectelor nocive ale acestor produse, pentru că pot s-o facă și acum, fără să fie obligați printr-o lege.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Eu totuși...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Vă zic de ce, pentru că convenisem, prin avizul Guvernului și cu comisia de specialitate, ca acest proiect de lege să fie aprobat astăzi în primă lectură și adoptat

în a doua lectură, pentru că prevede și anumite proceduri care trebuie să fie realizate în următoarele două–trei luni, pentru ca, de la 1 septembrie, să poată fi implementată efectiv această lege.

În situația în care ați coordonat acest... poziția dumneavoastră cu fracțiunea pe care o reprezentați și doriți să schimbăm aceste reguli, eu nu am nimic absolut împotriva.

Vreau doar cât să fie un produs, o lege efectivă, dar nu văd și nu cred că este absolut, imperios necesar să includem prevederile dumneavoastră în această lege.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Eu, în primul rând, ca deputat, nu am știut, dar ar fi trebuit să știu că se va vota legea în două lecturi sau, cel puțin, să am opinie, așa cum au avut colegii noștri, inclusiv dumneavoastră, atunci când tot erau propuneri de votare în două legi, în două lecturi o lege.

Eu, de ce aș insista pe importanța acestei recomandări, pentru că consider că este una foarte importantă.

În primul rând, dacă copiii vor ști și vor ști, în modul acest de popularitate explicat într-un limbaj accesibil, ce este bine și ce este rău în alimentație..., în alimentare, eu sînt sigur că...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da. Domnule...

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Cazurile respective...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Domnule Ciobanu,

Uite, am schimbat.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

... vor fi reduse.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Am schimbat.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Eu n-am terminat, domnule deputat.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Cer scuze.

**Domnul Ghenadie Ciobanu:**

Da. Deci cazurile vor fi mult mai reduse. De aceea, dacă ar fi, să zicem, să propun anume ca amendament, eu aș propune ca recomandarea să se facă, dacă

doriți, la articolul 3, într-un alt alineat sau alineatul în (2), pentru că acolo tot se conține și această recomandare către Ministerul Educației.

Dar ar putea fi și în alt alineat în care s-ar recomanda anume, iată, acest memoriu pentru copii, cu explicația într-un limbaj accesibil despre alimentația sănătoasă.

Mulțumesc.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da, mulțumesc.

Am schimbat câteva vorbe cu președintele comisiei, cu domnul Hotineanu, având în vedere și amendamentul, pe care-l propuneți și dumneavoastră, și insistențele de care dați dovadă, va fi examinată în lectura a doua. Și, respectiv...

**Domnul Marian Lupu:**

Exact.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Propunerea dumneavoastră va îmbrăca forma unui amendament și va fi examinată.

**Domnul Marian Lupu:**

Eu și în continuare...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Cu siguranță, va fi aprobat.

**Domnul Marian Lupu:**

Eu și în continuare vreau să rog colegii, plenul Parlamentului nu este o substituție a activității comisiilor și examinării proiectelor în comisii. Minuțios, toate detaliile acolo se examinează astăzi, iar în ședințele plenului noi punem toate accentele și punctele pe „i”.

Microfonul nr.4.

Am zis acest lucru, fiindcă rog să ne autoorganizăm.

Microfonul nr.4, vă rog.

**Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:**

Mulțumesc.

Nu poate fi contestată necesitatea operării acestor modificări, deoarece se referă la sănătatea copiilor noștri.

Și totuși, domnule deputat, eu am două întrebări. Deci dumneavoastră veniți cu o modificare a articolului 2 din Legea privind produsele alimentare și anume introduceți o nouă noțiune: „produs alimentar nerecomandat persoanelor, preșcolărilor și școlărilor”, respectiv, produs alimentar cu un aport substanțial de compuși cu efect dăunător ca grăsimi, zahăr ș. a. m. d.

Deci întrebarea mea. Adică, după părerea mea, această definiție este una cam vagă. Nu considerați oportună indicarea unei limite minime a compușilor care, odată depistați, aduce produsul în categoria celor nerecomandate?

De altfel, fiecare poate să interpreteze diferit.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Vă mulțumesc foarte mult.

Am considerat că este o variantă, o noțiune suficientă, pentru că în situația în care ne spuneți dumneavoastră ar fi trebuit să spunem toate produsele și toate limitele care sînt diferite de la un produs la altul.

Dacă o să vedeți rezolvare a acestei dileme pe care o aveți, vine la articolul 3 alineatul (1) și spunem: în termen de 60 de zile, Ministerul Sănătății va elabora și va aproba lista exhaustivă a produselor alimentare nerecomandate preșcolarilor și...

**Domnul Tudor Deliu:**

În baza la ce?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

...și preșcolarilor. Respectiv, definiția era doar una de încadrare, iar, efectiv, legea va fi implementată sau suportul acestei legi va fi oglindită în acea listă pe care o va elabora împreună Ministerul Sănătății cu...

**Domnul Tudor Deliu:**

Bine. Eu sînt de acord.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

... Ministerul Educației.

**Domnul Tudor Deliu:**

Dar ceea ce pentru unul e dulce, pentru altul poate să fie sărat.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Nu vă supărați.

**Domnul Tudor Deliu:**

Anume ce cantitate?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Sînt absolut sigur. Nu am făcut acest lucru, pentru că nu sîntem specialiști în domeniu. Am dat încrederea în instituțiile abilitate ale statului, la nivelul Ministerului Sănătății și în colaborare cu Ministerul Educației, și cu alți actori interesați în acest domeniu să aprobe și acest lucru să fie obligatoriu pentru toată lumea, pentru că eu, ca și legiuitor, am crezut, am considerat că...

**Domnul Tudor Deliu:**

Bine.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Trebuie să creăm cadru suficient, iar mai departe reglementările specifice care, într-un fel, ne depășesc, le aparțin să le facă aceste instituții...

**Domnul Tudor Deliu:**

Bine. Atunci o întrebare la articolul 3, unde dumneavoastră spuneți că în termen de 60 de zile Ministerul Sănătății va elabora și aproba lista ș. a. m. d.

Deci cum acest lucru se va întâmpla în mod practic și cum va urmări Ministerul Sănătății apariția pe piață a unui nou produs care poate fi nerecomandat? Sau Republica Moldova are o economie de piață deschisă și astfel de produse pot apărea în vânzare, practic, în fiecare zi ca formă, cât și ca denumire și conținut.

Cum se va efectua în practică acest lucru?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Eu vă mulțumesc foarte mult.

Este de responsabilitatea Executivului să urmărească circulația pe piața Republicii Moldova nu doar a acestor produse, ci și a produselor de alt gen în situația în care...

**Domnul Tudor Deliu:**

În baza la ce?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

În baza reglementărilor care vor fi stabilite pentru fiecare produs, fie că este vorba despre un produs alimentar sau fie că este vorba despre o băutură. Pentru că a fost și această dilemă la nivelul comisiei, trebuie să specificăm băuturi separat sau băuturile sînt tot un produs alimentar. Iar specialiștii ne-au spus că noțiunea de „produs alimentar” înglobează și produsele alimentare.

Cu siguranță, fiecare produs care apare pe piața Republicii Moldova trebuie să fie certificat.

**Domnul Tudor Deliu:**

Domnule Munteanu...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Fie dacă este de import trebuie să treacă un control...

**Domnul Tudor Deliu:**

Domnule Munteanu,

Eu încă o dată...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Și să...

**Domnul Tudor Deliu:**

Zic că eu susțin acest proiect, dar nu vreau să lăsăm undeva niște porțițe deschise pentru acei care vor promova aceste produse.

De aceea și am pus aceste întrebări.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Ca orice listă, după... vă spuneam, responsabilitatea aparține întru totul Executivului, la nivelul Ministerului Sănătății. Ca orice listă, nu este pentru veci, ea poate fi completată, la necesitate.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.3.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Mulțumesc, doamnă președinte.

Domnule autor,

Eu sînt de acord că nu poate fi contestată importanța acestui proiect de lege și de la importanța lui aș vrea să vă întreb dacă la elaborarea lui au fost consultate organele, instituțiile statului care vor trebui, dacă va fi aprobat acest proiect de lege, să monitorizeze, implementarea acestei legi și care sînt opiniile acestor instituții privind acest proiect de lege?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da, vă mulțumesc foarte mult.

Scriind acest proiect de lege sau la nivelul elaborării acestui proiect de lege, am scris mai multe interpelări Ministerului Sănătății și Ministerului Educației, ca și actori principali pe această dimensiune, iar la nivelul avizării acestui proiect avem avize de... și acest lucru, informația exhaustivă o deține comisia care a instrumentat acest dosar la nivelul comisiei parlamentare.

Eu, personal, am văzut mai multe avize, inclusiv avizul foarte consistent al Guvernului care spune că în formula în care va fi aprobat este una suficientă și le permite lor să implementeze efectiv această lege.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Și a doua întrebare.

Domnule Munteanu,

Noi foarte des am promovat idei foarte bune aici, în Parlament, dar, cu regret, mecanismele de realizare a acestor legi nu le-am avut.

Cu regret, nu sînt nici pentru acest proiect de lege. Am zis, ideea este bună. Ca lege, ca proiect de lege este bun, dar nu avem mecanismele de realizare.

Eu nu cred că modificarea Codului contravențional va duce la realizarea acestei idei și o să vă zic de ce. Iată, la articolul 15, asta-i și întrebarea – 100 de metri de la instituțiile preșcolare și preuniversitare.

Și o să vă dau un singur exemplu. Pentru Municipiul Chișinău, eu sînt aproape convins că în Municipiul Chișinău nu avem o instituție preșcolară sau preuniversitară unde în jurul ei la 100 de metri să nu fie un restaurant, o cafenea, o ospătărie, un chioșc.

Ce facem cu ele?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da, vă mulțumesc foarte mult pentru precizare.

Eu totuși cred că mecanismele sînt foarte clare. Am creat cadrul legislativ.

Doi. Am indicat actorii pentru implementare, în persoana Ministerului Sănătății și a Ministerului Educației, stabilind foarte clar prioritatea și responsabilitatea la implementare, iar după aia am zis: cine nu se conformează va fi sancționat conform Codului de contravenții.

Vizavi de aceste distanțe, care au trezit întrebări la nivelul comisiei, deși propunerea a fost total inversă, mărim aceste distanțe pînă la 300 de metri, nu știu foarte exact, pentru că în diferite state europene este diferit, care au aprobat aceste prevederi, unele țin doar de școli, altele folosesc și această distanță, și există și argument în acest sens.

Specialiștii spun că anume aceste distanțe i-ar împiedica pe copii ca în pauzele dintre lecții să-și procure din imediata apropiere a școlilor aceste produse.

Vă spuneam că monitorizarea și verificările trebuie să le facă instituțiile statului și noi avem suficiente instituții pe care le plătim din banii publici și ei trebuie să aibă grijă la fel, cum avem noi, de sănătatea copiilor noștri.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Domnule deputat ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

În același timp, nu va fi afectat în nici un fel.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Domnul...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Interesele unor agenți economici, pentru că ei vor păstra pofilul, dar vor exclude din gama de produse care le prezintă spre vînzare acele produse care nu se vor încadra în acea listă.

Respectiv, ministerul va avea grijă ca acea listă să fie distribuită, dacă vreți, și verificările să fie făcute la toate instituțiile care vor cădea sub incidența acestor prevederi.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Domnule deputat,

Eu înțeleg și dumneavoastră ați confirmat că soluții nu aveți nici dumneavoastră și ele nici în proiectul de lege nu sînt. Și nici un minister nu va avea grijă de ceea ce spuneți dumneavoastră, dacă nu vom avea niște aranjamente clare și distincte în lege.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Nu vă...

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Noi, astăzi am discutat planul de acțiuni pentru combaterea corupției, dar, cu regret, și acest proiect de lege...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Nu vă supărați.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

... lasă o cărărușă...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Eu...

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Lasă o cărărușă bine bătută pentru promovarea corupției. Atunci cînd noi n-o să avem mecanismele bine gîndite în proiect, în lege.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Atunci vă mai aduc un argument.

**Domnul Iurie Bolboceanu:**

Dați.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Pentru că au fost, am fost incorect înțeles. La alineatul... la articolul 2 punctul 2, modificări la articolul 400 alineatul (1) al Codului de contravenții sînt instituțiile sau ce instituție este responsabilă de implementarea sau de verificarea acestor contravenții. Ministerul de Interne am scris noi acolo.

Or, noi avem instituții ale Ministerului de Interne, comisariate de poliție în toate, în toată Republica Moldova, cu precădere în Municipiul Chișinău, și anume ei vor trebui să verifice aceste lucruri.

Sper că v-am răspuns și la această îndoială pe care ați avut-o.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.4.

**Domnul Valeriu Guma – Frațiunea PDM:**

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate autor,

Eu știu că dumneavoastră, într-adevăr, munciți mult în Parlament și aveți multe inițiative legislative, aveți capacitatea să cunoașteți multe lucruri. Bravo!

Dar aici chiar vreau să vă spun că, greșim noi toți, ați venit cu o lege care, din start, este una inaplicabilă, o lege moartă. Măcar că ideea sună frumos, eu vă recomand s-o retrageți.

Foarte simplu, fiindcă ea, eu mă întreb de ce nu lucrează Legea cu lupta cu tutunul, care este o lege bună și nu este azi în viață adusă.

Eu mă întreb multe probleme că ce avem în farmacii, cu droguri, cu chestii și dumneavoastră veniți aici cu niște propuneri chiar care nu pot fi...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Domnule.

**Domnul Valeriu Guma:**

Aduse în viață.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Dacă îmi permiteți.

**Domnul Valeriu Guma:**

Nu mă întrerupeți, eu nu v-am întrerupt.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Poftim.

**Domnul Valeriu Guma:**

Chiar am vrut să vă recomand că orișice lege, mai ales și asta, ce a menționat domnul Bolboceanu, că fără expertiza anticorupție nici nu poate fi, cred că, fiindcă deschide poarta la multe lucruri.

În afară de ceea ce spuneți dumneavoastră, de diferite produse ș. a. m. d., vreau să vă spun un lucru: ciocolata este un produs foarte calitativ, pe care trebuie să-l dai copilului. Numai o ciocolată calitativă, fără zahăr. Dacă nu cunoașteți, vă spun că este și așa ciocolată, și multe alte lucruri.

De aceea, ca să nu intrăm în dezbateri, ca să nu ne... ping pong-urile acestea, vă recomand să retrageți, fiindcă chiar și faptul că și dumneavoastră vreți să închideți unitățile care comercializează, vreau să vă aduc aminte că și ospătăriile preșcolare care pregătesc cu grăsimi, cu zahăr, dacă a încălcat ospătăria asta ce o închidem și lăsăm copii fără de...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Nu, nu.

**Domnul Valeriu Guma:**

Ospătărie. Adică, sînt multe lucruri. Noi vă spunem că ori o retrageți...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Noi sau eu?

**Domnul Valeriu Guma:**

Sau noi n-o votăm cum vreți dumneavoastră.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

OK. Eu vă mulțumesc foarte mult.

Am ascultat foarte atent argumentele dumneavoastră care nu au fost nici pe departe nici suficiente, dar nici convingătoare. În situația în care nu vă reconsiderați poziția, o să consider că aveți un interes vădit în acest domeniu, pentru că... (*Rumoare în sală.*)

Da, și eu declar acest lucru, pentru că nu văd absolut nici o logică în ceea ce spuneți dumneavoastră, domnule deputat,

Eu știu că dumneavoastră aveți la fel de multe inițiative care țin doar de un singur domeniu. Noi venim aici cu intenție nobilă și dumneavoastră absolut zeflemitor încercați să dezinformați.

Eu vreau să veniți să discutăm fiecare punct și fiecare lucru din această lege, și să vă demonstrez că este și aplicabilă și nu doar oportună, ci și necesară.

În situația în care faceți declarații fără a veni cu argumente, nu cred că merită să intrăm în dezbateri.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.5.

**Domnul Gheorghe Focșa – Frațiunea PLDM:**

Mulțumim.

Eu am obiecții la articolul 15, deja s-a vorbit. Noi am avut în legislație odată și am fost în funcție să măsurăm 100 de metri aceștia pe care dumneavoastră îi fixați.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Pînă la școli.

**Domnul Gheorghe Focșa:**

Imediata apropiere eu o socot 50 de metri. Dumneavoastră, vă dau un exemplu. Un magazin la 95 de metri copiii nici nu ajung într-însul să procure, dar unu la jumătate, în 50 de metri procură și copiii ajung în 5 minute sau să cumpere aceste produse.

De aceea, trebuie de clarificat cu această distanță, pentru că umblau arhitecitori și ingineri și măsurau de la intrarea în școală pînă la intrarea în magazin sau de la colțul clădirii lor.

Este un material pentru acei care o să aplice amenzi foarte drăști.  
Mulțumim.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da, eu vă mulțumesc foarte mult pentru observație.

Având în vedere faptul că această lege va fi examinată și sper și în lectura a doua, vom încerca să precizăm și aceste lucruri de unde se calculează aceste distanțe.

Eu, personal, am fost ca și dumneavoastră primar și am fost în situația în care am avut și un litigiu cu o instituție care încerca, prin instanța de judecată, să ne demonstreze că este la o distanță suficientă pentru a putea comercializa băuturi alcoolice și aceste lucruri au fost epuizate foarte repede în situația în care instanța a stabilit aceste lucruri.

Da, eu vă...

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.3.

**Domnul Alexandru Stoianoglo:**

Domnule autor,

Cred că inițiativa dumneavoastră de a interzice comercializarea, distribuția în instituțiile preșcolare și preuniversitare este bine venită, dar totuși ceea ce se referă la articolul 15 - „În imediată apropiere a acestor 100 de metri.” Spre exemplu, lângă acest magazin trăiesc mulți oameni și dumneavoastră când vreți să apăra interesele copiilor, lezați interesele altor oameni care trăiesc acolo. În afară de aceasta, noi lezăm interesele întreprinderilor sau persoanelor juridice.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da, eu vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare.

Am introdus această prevedere deliberat și absolut sigur și convins, pentru că exista precedent și există deja precedent în legislația Republicii Moldova când vine vorba despre comercializarea băuturilor alcoolice și a tutunului, și a altor produse din tutun în imediată apropiere a școlilor sau în apropiere. Nu ține de nuanțe, că imediată apropiere, o să stabilim distanța, cred că rezolvăm aceste lucruri la lectura a doua.

Dacă este demonstrat și nimeni nu contestă acest lucru că produsele de fast-food și alte produse, nerecomandate școlărilor, provoacă acestora la fel de mult rău ca și băuturile sau țigările și a fost aprobat acolo, atunci trebuie și pe această cale să avem grijă de sănătatea copiilor noștri.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.4.

**Domnul Petru Știrbate – Frațiunea PLDM:**

Domnule deputat,

Sper că pe mine n-o să mă învinuiți că am interes în legea asta. Nu am nici un magazin.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Dumneavoastră aveți interese în creșterea natalității, din câte eu știu.

**Domnul Petru Știrbate.**

Corect. Aveți dreptate. Și vă invităm să începeți afacerea.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Dar odată născuți, copiii trebuie să știe că sînt sănătoși.

**Domnul Petru Știrbate:**

Domnule deputat,

Eu am impresia că totuși chestia aceasta este făcută cu un anumit interes. Și atunci ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Este ce?

**Domnul Petru Știrbate:**

... ca să nu iscăm problema în societate, ca să nu facem o revoluție, nu mai judicios ar fi simplu ca să interzicem, la acelea care sînt create astăzi, ca să vîndă pînă la 12 ani, așa cum este pentru alcool, pentru, să zicem, țigări, să interzicem să vîndă aceleași fast-fooduri copiilor pînă la 12 ani și scoatem problema. De ce noi facem niște chestii ca să ne dăm în ... Să începem, acum dumneavoastră, a demola gherete, a închide magazine ș.a.m.d. Mai bine interzicem deci ca produsul să fie pînă la o vîrstă de 12 ani și scoatem problema și atît.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Eu chiar de la început și am insistat pe parcurs asupra unui aspect din start. Și, eu vă rog frumos, să fiți atenți, am zis din start: nu trebuie să fie închisă nici o gheretă, nu trebuie să fie ridicată nici o tarabă sau altceva, aceștia decît vor trebui să-și reconsidere, să-și schimbe, dacă vreți, să se conformeze acelei liste de produse care va fi aprobată de către Ministerul Sănătății. Respectiv, aceștia, în loc să vîndă chipsuri și altceva, că n-o să dau denumiri, vor vinde produse, vor vinde pateuri, nu știu altceva, că nu sînt eu omul care să facă această listă, și el va continua să activeze. Și, respectiv, dacă vreți, va impune copilul să nu mai cumpere chipsuri, ci să cumpere o mîncare sănătoasă.

**Domnul Petru Știrbate:**

Domnule deputat,

Mersi.

Am înțeles.

Dar cred că dumneavoastră nu m-ați înțeles pe mine. Nu trebuie să afectăm agenții economici să-i strămutăm din loc.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Dar eu nu am zis că-i strămutăm.

**Domnul Petru Știrbate:**

Dar poate același: în același loc trebuie să rămână aceeași instituție, că eu vreau să iau fast-food, dar interzicem unui copil să-i dea, acelui pînă la 12 ani. Asta vreau să zic. Dumneavoastră mergeți pe altă idee.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Nu vă supărați. Spuneți-mi, vă rog, cum ar arăta o tarabă sau, nu mai știu, o masă într-un liceu care vindea, de exemplu, produse de fast-food și acum. Cui i se adresează acestea? Respectiv, copiilor, acelor 500 – 600 – 700 de copii care învață în această școală. Eu vă rog foarte atent să înțelegeți ceea ce vrem să facem noi.

Și, apropo, eu nu înțeleg, de unde atîtea întrebări, cel puțin, din partea fracțiunii dumneavoastră în situația în care a fost salutat, inclusiv de Ministerul Sănătății, inclusiv de ministrul dumneavoastră. Și l-am văzut cu cît entuziasm a susținut această lege și ne-a rugat cît mai repede să aprobăm acest proiect de lege. Fie dumneavoastră nu coordonați la nivel de partid acest lucru ...

**Domnul Petru Știrbate:**

Domnule,  
Stați puțin.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

... fie există alte interese care ... pe toată lumea.

**Domnul Petru Știrbate:**

Domnule deputat, domnule deputat,  
Aveți o logoree astăzi, mă uit. Dar fiți atent. Ministrul este al nostru, al tuturor, al Alianței. Eu cred că este așa. Dar eu nu am avut în considerație ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

*(Vorbesc simultan și nu se deslușește.)*

**Domnul Petru Știrbate:**

... nu am avut în vedere să spuneți de o tarabă, dar să spuneți de o instituție onorabilă care stă la 5 metri de lîngă școală, cum o să procedați dumneavoastră?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Vă explic foarte exact. La acel onorabil magazin, despre care vorbiți dumneavoastră, va fi rugat, la început, să se conformeze acelei liste care va fi aprobată de Ministerul Sănătății. Iar dumneavoastră, ca medic, trebuie să aveți

încredere în acei specialiști care lucrează în acea direcție care ține de sănătatea alimentelor, bine, de sănătatea ...

**Domnul Petru Știrbate:**

Deci ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

... populației ... a copiilor.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.4.

**Domnul Petru Știrbate:**

Deci dumneavoastră ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

... și un magazin.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.4.

**Domnul Petru Știrbate:**

Deci dumneavoastră sînteți dar împotriva atunci?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Poftim?

**Domnul Petru Știrbate:**

Sînteți împotriva de a limita vîrsta?

**Doamna Liliana Palihovici:**

Rog de trei ori deja: conectați microfonul nr.4.

**Domnul Petru Știrbate:**

Deci, domnule Munteanu, eu din nou, mă scuzati, deci dumneavoastră sînteți împotriva de a limita vîrsta de eliberare a acestor produse, să zicem, pînă la 12 ani? Și scoatem problema.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Domnule medic,

Eu sînt „pentru” cu ambele mîini, dar eu cred că ține, dacă noi reușim să facem acest lucru ca și amendament în această lege este o'key. Și eu accept plinar acest lucru să dezvoltăm conceptul, cît mai profundă, cît mai cuprinzătoare să fie această lege și este cumva contradictoriu cu ceea ce spuneți dumneavoastră ba să le închidem, ba să permitem. Eu accept să dezvoltăm pe aceeași idee cît mai departe, nu este absolut nici o problemă.

**Domnul Petru Știrbate:**

Eu cred că totuși trebuie să vă mai gândiți, considerațiunile să vi le luați oleacă, că totuși e cam întortocheată chestia.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Nu, stați un pic. Nu e întortocheat deloc. Ce nu este clar? Eu am fost cu dumneavoastră, erați lângă mine, la comisie, când am examinat această lege și ați ridicat mîna, și ați spus că este o'key, acum vă schimbați ...

**Domnul Petru Știrbate:**

S-o înaintați în plen și s-o discutăm. Și o discutăm, nu-i corect?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Stați un pic. Dumneavoastră sînteți membrul Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

**Domnul Petru Știrbate:**

Întocmai.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Eu am venit și am prezentat acest proiect de lege la comisie.

**Domnul Petru Știrbate:**

Da. Și acum am voie ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Și dumneavoastră l-ați salutat.

**Domnul Petru Știrbate:**

Domnule deputat,

Avem voie să punem întrebări și să discutăm proiectul de lege sau nu?

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Nu, dar eu vreau să văd dacă nu cumva trișați, dacă nu cumva aveți și alte ...

**Domnul Petru Știrbate:**

Nu trișez și nu am interes economic.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Domnilor deputați, ...

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Fiți serioși.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Vă rog, să vă calmați.

Microfonul nr.5.

**Domnul Gheorghe Brega:**

Mulțumesc.

Știți eu stau și mă uit și nu-mi vine a crede, niciodată nu am știut că businessul cu fast-food are atîta profit.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Are, are.

**Domnul Gheorghe Brega:**

Eu știu că votca aduce, țigările aduc profit, dar acum este straniu fast-food-urile, care costă 10, cît acolo, 8, văd că foarte mare profit de aduce și lumea se zbate foarte mult, în primul rînd.

În al doilea rînd, la momentul cînd Uniunea Europeană discută acum îndeobște să interzică produsele de fast-food, că în America au scos nu numai la 50 de metri, dar le scot din supermarketuri. Noi discutăm aici fast-foodurile, ne trebuie boracele acestea care sînt împrejur la școală și pe stradă. Eu nu înțeleg care-i motivul?

Sed acolo niște chioșcuri, chioșcuri care vînd ce doresc ei și nici nu știm că, dacă copiii nu se uită la termenul de expirare, vînd cu termen expirat, noi intoxicăm copiii noștri și atunci încă mai cerem că numai pînă la 12 ani.

Eu aș vrea să spun că perioada de creștere este pînă al 25 de ani. De aceea, măcar, haideți, pînă la 18 ani, dacă vreți, dar nu pînă la 12, oameni buni. Să nu ne facem de rușine și să adoptăm acest proiect de lege.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.3.

**Domnul Valeriu Guma:**

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Eu nu știu cum se creează impresia că cineva are interese în fast-fooduri sau mai puțin interes în sănătatea națiunii. Noi, pe adevărate, dacă vrem să facem un lucru bun, domnule autor, și eu sînt de acord cu dumneavoastră că calitatea vieții depinde foarte mult de calitatea alimentară. Asta este o tradiție a poporului care trăiește într-o zonă sau alta, tradiția cum educăm copiii noștri, ce posibilități avem.

Și asta este o obligațiune, în primul rînd, a Ministerului Sănătății care să aibă un nomenclator clar cu ce trebuie copiii noștri în instituțiile preșcolare și școlare să fie alimentați. În cazurile în care acest lucru, pe care trebuie să-l facă Guvernul printr-o hotărîre de Guvern, acest nomenclator va fi introdus, noi o să fim foarte bucuroși cu toții bucuroși și toți sîntem pentru aceasta.

Ideea dumneavoastră este una moartă și vă lămuresc de ce încă o dată. Fiindcă noi sîntem pentru calitatea alimentară a copiilor. Și eu nu înțeleg logica

dumneavoastră, de ce la 99 de metri n-ai voie să mănânci fast-food, dar la 101 metri ai voie să mănânci fast-food?

De aceea, nu-i logic să adoptăm o lege care, din start, nu ne aduce ceea ce aveți dumneavoastră ca scop nobil. Acesta este interesul nostru.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Da, eu vă mulțumesc.

**Domnul Valeriu Guma:**

Nu ceea că dumneavoastră credeți altceva. De aceea, ca să avem o lege viabilă, ca să ne aducă rezultate, eu cred că trebuie să ne gândim altfel la această procedură. Și Guvernul, Ministerul Sănătății trebuie, într-adevăr, să se preocupe de această întrebare.

Însuși faptul că dumneavoastră ați ridicat problema asta, eu salut lucrul acesta, vă mulțumesc pentru lucrul acesta, dar dați s-o facem așa ca să avem folos toți.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Eu vă mulțumesc foarte mult, domnule deputat.

Cea de a doua intervenție a fost foarte necesară pentru dumneavoastră, pentru a atenua cumva situația, dar eu am impresia că dumneavoastră nu ați ajuns cu lectura pînă la sfîrșitul acestui proiect de lege. Și eu citesc articolul 3 din această lege: În termen de 60 de zile, Ministerul Sănătății, în baza legii pe care o aprobăm noi, va elabora și va aproba această listă a produselor alimentare nerecomandate preșcolarilor și școlarilor.

Mai departe. Dacă noi ... Nu vă supărați, vă explic imediat și cu 100 de metri. Și dumneavoastră sînteți deputat cu experiență, care, în una din legislaturile trecute, ați aprobat exact aceeași lege, cu aceleași prevederi, cu aceleași distanțe pentru țigări și alcool.

Spuneți-ne, vă rog frumos ... Și eu sînt absolut sigur că, iată, o să vină și domnul ministru Hotineanu și o să ne spună că monitorizările demonstrează, cu siguranță, că această lege a fost foarte eficientă. Și țigările, și alcoolul au devenit mai inaccesibile copiilor, cel puțin, în timpul orelor. Pentru că după ore responsabili de ei sînt părinții.

Pe aceeași ordine de idei, fără să schimbăm datele problemei, am mers și în această situație. Dar vă mai explic încă o dată și sînt foarte atent, și vreau foarte responsabil să mă înțelegeți, de ce a fost nevoie de o lege și nu era suficient o hotărîre de Guvern? Pentru că noi avem Legea cu privire la alimente și acolo trebuia să spunem ce înseamnă produs recomandat copiilor, să dăm această noțiune.

Mai mult decît atît, pentru ca, iarăși, să nu rămîină o recomandare și Guvernul nu poate face acest lucru, noi trebuie să modificăm și Codul de contravenții. Iată trei intervenții care nu pot fi făcute prin hotărîre de Guvern, ci prin lege. Sper că am fost suficient de explicit.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.5.

**Domnul Vladimir Saharneau:**

Mulțumesc.

Eu văd că Legea fast-foodurilor se transformă în a doua Legea a metalelor. Tot atîta rezistență întîmpină. Ar trebui invers, pentru că noi vedem care este tendința mondială. În Europa, prin Consiliul Europei și prin Uniunea Europeană, aceste legi au fost deja adoptate. Fiindcă noi vedem și la noi care este experiența, aceste localuri, aceste buticuri apar anume lîngă școli, acolo unde mișună copiii. Sînt butuc acolo lipite de aceste instituții. Și de aceea este necesar, ca un prim pas, să adoptăm această lege, pentru ca să apărăm copiii de această mîncare care este dăunătoare.

În unele state din America deja au fost interzise chiar producția acestor fast-fooduri, fiindcă este dovedită nocivitatea lor. Nu știu de ce atîta rezistență și atîta dă peste cap această lege. Eu nu am decît să bănuiesc colegii mei de anumite conflicte de interese.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.3, dreptul la replică.

**Domnul Valeriu Guma:**

Mulțumesc.

Îmi pare rău, domnule autor, că dumneavoastră, la o vîrstă tînră, nu ați înțeles un lucru, că numai o persoană care nu are încredere în sine, slabă poate să acuze și să facă ceva unei persoane. Eu nu v-am insultat cu nimic, nu v-am spus că aveți interese sau nu aveți interese, v-am spus că este o lege bună ca idee, dar imposibil de aplicat în viață. De aceea, ar fi bine dumneavoastră să vă mai mențineți vocabularul, care... prin dex-uri umblați foarte mult și vi-l tot completați frumos completați cu niște chestii bărbățești.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Eu vă mulțumesc foarte mult, domnule Guma.

Mi-am permis să fac acest lucru în situația în care dumneavoastră ați spus noi și trebuie să vedem, eu, noi, Valeriu Guma sau noi altcineva. Pentru că în situația în care folosiți formula de plural, e o chestie mult mai gravă și trebuie să vedem limita dintre aceste lucruri. Pentru că sînt absolut sigur că este un lucru elocvent, evident, și nu văd de ce ar stîrni atîta discuții.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Microfonul nr.4.

**Doamna Maria Ciobanu – Frațiunea PLDM:**

Domnule deputat Munteanu,

Proiectul propus de dumneavoastră indiscutabil este unul necesar, dar categoric trebuie îmbunătățit. Și aceste discuții, pe care le purtați dumneavoastră azi în stilul dumneavoastră, trebuia să le faceți în cadrul comisiei de specialitate.

Și încă ceva, pe cine vreți dumneavoastră acum să convingeți dacă colegii dumneavoastră din fracțiune sînt doar 6 prezenți în sală?

Doamnă vicepreședinte,

Nu este cvorumul și nu știu dacă urmează să continue ședința în plen de astăzi.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Cînd am început dezbaterea proiectului, stimată doamnă deputat, era numărul necesar de deputați. Noi finalizăm discuția, din păcate, nu vom putea supune votului acest proiect.

**Domnul Valeriu Munteanu:**

Trebuie să răspund doamnei, cu siguranță.

Stimată doamnă deputat,

Vreau să vă zic că am fost invitat la comisia de specialitate cînd s-a discutat acest proiect de lege și am răspuns la toate întrebările deputaților, inclusiv ale colegilor dumneavoastră. Și vreau să vă spun că acest proiect a fost adoptat la nivelul comisiei cu unanimitate de voturi.

**Doamna Liliana Palihovici:**

N-am numărul de voturi.

Alte întrebări?

Nu sînt.

Invit comisia pentru prezentarea raportului.

Vă mulțumesc, domnule deputat.

**Domnul Vladimir Hotineanu – Frațiunea PLDM:**

Mult stimată doamnă Președinte al ședinței în plen a Parlamentului,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de Lege nr.2387 a fost pus în discuție la ședința Comisiei protecție socială, sănătate și familie și, în linii mari, a fost acceptat, și a fost accentuat că acest proiect de lege este foarte necesar la noi în țară și noi ar trebui în plenul Parlamentului să susținem acest proiect de lege în primă lectură.

Dar, în același timp, vreau să amintesc că avem amendamentele deputaților din comisie, care au parvenit în procesul discuțiilor, inclusiv ale doamnei deputat cu includerea nu numai a produselor alimentare, dar și a băuturilor răcoritoare și, în special, a celor gazoase și dulci, care intră, iarăși, în noțiunea de „produs alimentar”. Referitor la distanța propusă de către autorii proiectului de lege. Dar mai este important să accentuăm că avem și avizul Guvernului, care, în linii majore, a prezentat un aviz pozitiv, dar sînt multe amendamente.

De aceea, comisia susține acest proiect de lege și recomandă plenului Parlamentului ca el să fie votat în primă lectură, iar în a doua lectură în comisie și împreună cu dumneavoastră, fiindcă au apărut foarte multe amendamente și din partea deputaților. Rugăm să fie prezentate în scris aceste amendamente în comisie și noi le vom lua în considerație. Pregătind raportul pentru lectura a doua, vom veni cu o formulă finală, pentru a avea un proiect de lege bun pentru copilașii noștri, pe care îi vrem să fie crescuți sănătoși, în primul rând.

Mulțumesc.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Microfonul nr.4.

**Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:**

Mulțumesc.

Domnule președinte,

Vreau o simplă întrebare: dacă în procesul perfectării raportului ați ținut cont și de avizele celorlalte comisii? Deoarece, noi, la Comisia juridică, numiri și imunități, am constatat că se încalcă consecvența reglementărilor în Codul contravențional. Și, respectiv, articolul 79 trebuie substituit articolul 80, iar articolul 79<sup>1</sup> prin 80<sup>1</sup>. În raport acestea nu se conțin. Comisia juridică, numiri și imunități examinând consecvența Codului contravențional, propune ca aceste amendamente să fie susținute.

**Domnul Vladimir Hotineanu:**

Obligatoriu vor fi susținute și analizate, și prezentate pentru lectura a doua.

**Domnul Tudor Deliu:**

Mulțumesc.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Vă mulțumesc, domnule președinte.

S-a înscris cu luare de cuvânt doamna Stratan. Vă rog.

**Doamna Valentina Stratan – Frațiunea PDM:**

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Intervenția mea este una foarte scurtă, de aceea, vă rog, stimați colegi, doar puțină răbdare. Proiectul de lege discutat abordează un subiect foarte sensibil și important pentru societate. Este cunoscut faptul că doar o alimentație corectă poate asigura o dezvoltare și funcționare normală a organismului. Afirmația că alimentația corectă este esențială pentru sănătate corespunde, în mod special, atunci când este vorba de copii.

Numeroase studii demonstrează că alimentația necorespunzătoare în timpul copilăriei și adolescenței provoacă nu numai o greutate corporală mărită, ci și

predispune la diferite boli cronice pe fundalul dereglărilor de metabolism, homeostază sau imunocompetență.

Obezitatea este doar una dintre problemele majore pentru sănătatea copiilor în Republica Moldova, iar determinantele ce favorizează această patologie sînt multiple.

De la o alimentație cu mîncăruri de tip fast-food, băuturi acidulate și dulciuri concentrate consumate în exces pînă la modificări ale activității glandelor suprarenale, glandei tiroide, ale pancreasului sau ale hipotalamusului.

Diabetul zaharat de tip I, intitulat și diabetul juvenil este diagnosticat în fiecare an la mii de tineri. Anual sînt diagnosticate și numeroase cazuri de alergii și depresii, care au la baza ideologiei lor o alimentație bogată în grăsimi animale, coloranți și aditivi alimentari.

Deja se cunoaște că acest proiect de lege a trezit, în ghilimele, un val de nemulțumiri printre tinerii care au practicat de-a lungul anilor o alimentație rapidă și gustoasă, în opinia lor, pe care o puteau procura chiar în incinta instituțiilor de învățămînt sau în apropierea acestora.

Este important să înțelegem că doar prin interzicerile propuse de acest proiect de lege nu vom putea să reglementăm un obicei practicat și îndrăgit de copii pe parcursul multor ani în timpul orelor.

Este important, ca în viitorul apropiat, să avem și un răspuns la întrebarea: cu ce înlocuim aceste așa zise fast food-uri, ce produse sănătoase le oferim copiilor ca alternativă? Cum asigurăm, în cadrul instituțiilor de învățămînt, copiii să găsească lactate și fructe?

Cunoaștem că un copil necesită un regim alimentar echilibrat, bogat în vitamine și minerale.

Cred că acest proiect de lege poate să-și atingă scopul în cazul în care Ministerul Sănătății nu se va limita doar la stabilirea listei de produse alimentare cu un conținut dăunător sănătății, conform articolului 2 din proiectul discutat, dar și va elabora, de comun acord cu Ministerul Educației, programe de educație alimentară, de alimentare sănătoasă în școli și în familie.

Voi susține acest proiect de lege și sînt sigură că el poate fi îmbunătățit și va fi îmbunătățit și aceste lucruri vor aduce și va promova un mod de viață sănătos în alimentarea copiilor.

**Doamna Liliana Palihovici:**

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Secretariatul m-a informat că în sală avem 43 de deputați. În lipsa cvorumului, nu pot supune votului acest proiect de lege. De aceea, votul privind acest proiect se transferă pentru ședința următoare.

Astfel, am epuizat ordinea de zi pentru astăzi.

Declar ședința închisă. Următoarea ședință va avea loc, joi, 23 februarie.

*Ședința s-a încheiat la ora 15.22.*

*Stenograma a fost pregătită spre publicare  
în Direcția documentare parlamentară  
a Secretariatului Parlamentului.*